

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE A MOLDOVEI
FACULTATEA CONTABILITATE
DEPARTAMENTUL CONTABILITATE, AUDIT ȘI ANALIZĂ
ECONOMICĂ

INGA COTOROS GALINA BĂDICU
ANATOLIE IACHIMOVSCI

**GHID METODIC PRIVIND
ELABORAREA ȘI SUSȚINEREA
TEZEI DE MASTER**

la programele de master

„CONTABILITATE ȘI AUDIT”

„CONTABILITATE ȘI SERVICII ELECTRONICE ASOCIATE”

„FINANȚE ȘI CONTABILITATEA FIRMEI”

„AUDIT FINANCIAR”

CHIȘINĂU-2021

378.147:657

C 79

Ghidul metodic privind elaborarea și susținerea tezei de master la programele de master „Contabilitate și audit”, „Contabilitate și servicii electronice asociate”, „Finanțe și contabilitatea firmei”, „Audit financiar” este aprobată de către Consiliul Școlii Masterale (proces-verbal nr.6 din 09.04.2021), Comisia Metodică a Facultății „Contabilitate” (proces-verbal nr.4 din 05.04.2021) și recomandată spre editare de către Departamentul „Contabilitate, Audit și Analiză economică” (proces-verbal nr.6 din 24.12.2020).

Recenzenți:

NEDERIȚA Alexandru, prof. univ. dr. hab., ASEM

BÎRCĂ Aliona, conf. univ. dr. hab., ASEM

LAZARI Liliana, conf. univ. dr., ASEM

GRAUR Anatol, conf. univ. dr., ASEM

Descrierea CIP a Camerei Naționale a cărții din Republica Moldova

Cotoros, Inga.

Ghid metodic privind elaborarea și susținerea tezei de master la programele de master : "Contabilitate și audit", "Contabilitate și servicii electronice asociate", "Finanțe și contabilitatea firmei", "Audit financiar" / Inga Cotoros, Galina Bădicu, Anatolie Iachimovschi ; Academia de Studii Economice a Moldovei, Facultatea Contabilitate, Departamentul Contabilitate, Audit și Analiză Economică. – Chișinău : ASEM, 2021. – 72 p. : fig., tab.

Cerințe sistem: PDF Reader.

Bibliogr.: p. 38-39. – În red. aut.

ISBN 978-9975-155-55-7 (PDF).

378.147:657

C 79

© *Inga COTOROS, conf. univ. dr.*

© *Galina BĂDICU, conf. univ. dr.*

© *Anatolie IACHIMOVSKI, conf. univ. dr.*

ISBN 978-9975-155-55-7 (PDF).

© 2021. Autorii lucrării. Toate drepturile sunt rezervate. Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autorilor, este interzis și se pedepsește conform legii.

© **Serviciul Editorial-Poligrafic al ASEM**

CUPRINS:

I. GENERALITĂȚI	5
II. ALEGEREA TEMEI TEZEI DE MASTER	9
III. ETAPELE ELABORĂRII TEZEI DE MASTER	11
3.1. Etapa prealabilă	11
3.1.1. Responsabilitățile masterandului, selectarea și studierea surselor bibliografice și utilizarea realizărilor științifice.	11
3.1.2. Atribuțiile șefului departamentului de profil.....	16
3.1.3. Rolul conducătorului științific.....	18
3.2. Etapa de realizare a tezei de master	19
3.2.1. Conținutul și volumul tezei de master.....	20
3.2.2. Exigențe privind tehnoredactarea tezei de master.....	40
3.3. Admiterea tezei de master spre susținere	46
IV. SUSȚINEREA TEZEI DE MASTER	47
4.1. Organizarea susținerii publice a tezei de master.....	47
4.2. Evaluarea rezultatelor susținerii tezei de master.....	49
4.3. Susținerea repetată.....	51
Anexa 1. Cerere privind aprobarea temei tezei de master.....	53
Anexa 2. Planul calendaristic de elaborare a tezei de master.....	54
Anexa 3. Avizul conducătorului științific.....	55
Anexa 4. Model de foaie de titlu, programul de masterat „Finanțe și Contabilitatea firmei”.....	56
Anexa 5. Model de foaie de titlu, programul de masterat „Contabilitate și audit”.....	57
Anexa 6. Model de foaie de titlu, programul de masterat „Audit financiar”.....	58
Anexa 7. Model de Cuprins la tema „Contabilitatea și raportarea rezultatelor financiare.....	69
Anexa 8. Modele de capitole dedicate auditului și paragrafele componente.....	60
Anexa 9. Revizuire analitică preliminară a situațiilor financiare în procesul planificării auditului.....	61

Anexa 10. Testul de colectare a probelor de audit.....	63
Anexa 11. Raportul constatărilor auditului datoriilor.....	65
Anexa 12. Referințe privind conținutul și modalitatea de prezentare în cazul când teza de master se referă în întregime la o temă de audit.....	66
Anexa 13. Model de cuprins al tezei de master care abordează în exclusivitate o temă de audit „Auditul ciclului de procurări - plăți”.....	68
Anexa 14. Model de Adnotare.....	69
Anexa 15. Declarația privind propria răspundere.....	71

I. GENERALITĂȚI

Ghidul este adresat masteranzilor, conducătorilor științifici și membrilor comisiilor pentru evaluarea tezelor de master, stabilind regulile unificate privind elaborarea și susținerea tezei de master la programele de master: **Contabilitate și Audit, Contabilitate și servicii electronice asociate, Finanțe și contabilitatea firmei, Audit financiar** în cadrul ASEM.

Prezentul Ghid este elaborat în conformitate cu prevederile actelor normative din domeniu:

- ✓ Planul-cadru pentru studii superioare (ciclul I – Licență, ciclul II – Master, studii integrate, ciclul III – Doctorat).

Disponibil:

https://ase.md/files/legal/normative/plan_cadru_licenta.pdf

- ✓ Regulamentul cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 464 din 28.07.2015.

Disponibil:

https://ase.md/files/legal/normative/regulament_masterat.pdf

- ✓ Regulamentul cu privire la organizarea ciclului II – studii superioare de master, ASEM. Proces verbal nr. 6 din 26.02.2020.

Disponibil:

https://ase.md/files/legal/interne/5.1_reg_smeeb_2020.pdf

- ✓ Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului National de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 1046 din 29.10.2015.

Disponibil:

https://ase.md/files/legal/normative/regulament_snscs_v1.pdf

- ✓ Cadrul National al Calificărilor al Republicii Moldova și Cadrul Național al Calificărilor pentru învățământul superior pe domenii de formare profesională.

Disponibil:

<https://mecc.gov.md/ro/content/invatamantul-superior>

- ✓ Ghidul privind elaborarea și susținerea tezei de master, aprobat în baza deciziei senatului nr. 4 din 21.12.2018.

Disponibil:

https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

- ✓ Regulamentul cu privire la elaborarea în echipă a tezei de licență/master. Proces verbal al Senatului nr. 3 din 24.12.2014.

Disponibil:

https://ase.md/files/legal/interne/3.4_teza_echipa.pdf

- ✓ Regulamentul privind prevenirea plagiatului în rândul studenților/masteranzilor.

Disponibil:

https://ase.md/files/legal/interne/3.3_reg_plagiat.pdf

- ✓ Regulamentul pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare (ISO 690:201, ITD)

- ✓ Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, Hotărârea nr. 482 din 28-06-2017.

Disponibil:

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121862&lang=ro#

Teza de master, în calitate de formă de evaluare finală a studiilor superioare de master se elaborează în ultimul an de studiu, fiind o condiție obligatorie pentru acordarea titlului de master. Conform planului de învățământ¹, perioada elaborării tezei de master este precedată de un stagiu de practică, care are drept scop consolidarea cunoștințelor teoretice obținute, selectarea informației necesare pentru elaborarea tezei de master și obținerea unor abilități în domeniul de formare profesională.

Teza de master reprezintă o cercetare științifică, aprofundată/interdisciplinară/complementară în domeniul analizei problemelor teoretice și practice, care trebuie să demonstreze competențe profesionale și de cercetare în domeniul programului de master, cunoașterea științifică

¹ <https://smeeb.ase.md/oferta-educationala/>

avansată a temei abordate, să conțină elemente de noutate și originalitate în dezvoltarea sau soluționarea problemei de cercetare.

Spre deosebire de alte lucrări științifice (*monografii, articole etc.*), în care autorul își expune opiniile și ideile sale teoretice într-un mod pe care îl consideră oportun, teza de master este elaborată în conformitate cu anumite cerințe pe care autorul trebuie să le respecte ținând cont de metodologia cercetării științifice.

Teza de master presupune conceperea și elaborarea sub îndrumarea cadrului didactic, care are rolul de conducător științific, a unui text care cuprinde, într-o succesiune logică și ordonată, informații, idei și opinii ale autorului, desprinse sau formulate în urma studierii literaturii de specialitate și a practicii în cadrul entității.

În comparație cu teza de licență, teza de master este **o lucrare științifică**² care:

- conține o analiză aprofundată a aspectelor teoretice de bază, ce se finalizează cu o sinteză la tema abordată și o expunere a opiniei personale;
- prevede aplicarea diverselor metode cantitative și calitative de cercetare științifică (*comparația, analiza datelor, chestionarul, observația etc.*);
- include studierea mai aprofundată cu relevarea aspectelor problematice aferente temei de cercetare;
- reflectă contribuția și aportul autorului în realizarea unor sarcini concrete.

În calitate de cercetare științifică, elaborarea tezei de master, contribuie la formarea și dezvoltarea competențelor generale și specifice, care trebuie demonstrate de către masterand.

La **competențe generale** se referă:

- ✓ comunicarea științifică scrisă și orală în elaborarea și prezentarea tezei de master;
- ✓ investigarea cercetărilor științifice în domeniu;

² https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

- ✓ executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și independență profesională;
- ✓ autocontrolul procesului de învățare, autoevaluarea nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități de cercetare;
- ✓ asumarea responsabilității etice pentru rezultatele cercetării prezentate în teza de master;
- ✓ contribuția la progresul cunoașterii prin cercetări originale, cu impact național și/sau internațional;
- ✓ deprinderea de studiu autonom, în baza unui nivel ridicat de înțelegere a proceselor de învățare;
- ✓ abilitatea de comunicare orală și prezentare a rezumatului tezei de master, de elaborare a concluziilor și recomandărilor.

La **competențe specifice** se referă:

- ✓ identificarea și formularea problemei de cercetare;
- ✓ proiectarea activității de cercetare;
- ✓ folosirea instrumentarului conceptual și metodologic pentru explicarea, interpretarea și soluționarea unor probleme teoretice și practice specifice domeniului de cercetare;
- ✓ sistematizarea și compararea situațiilor existente sau potențiale în domeniul de cercetare;
- ✓ interpretarea și dezvoltarea ideilor și abordărilor existente;
- ✓ utilizarea nuanțată și pertinentă a criteriilor și metodelor de evaluare pentru a formula judecăți de valoare și a fundamenta decizii constructive.

Prin teza de master se **valuează**:

- cunoașterea în detaliu a aspectelor teoretice și practice aferente temei de cercetare;
- capacitatea de elaborare a unui demers teoretic și metodologic propriu de argumentare a unor concluzii;
- capacitatea de a trata tema de cercetare și de a susține recomandările cu argumente și date.

Teza de master elaborată este prezentată și susținută în fața unei Comisii de evaluare.

II. ALEGEREA TEMEI TEZEI DE MASTER

Activitatea de lucru asupra tezei de master debutează cu alegerea domeniului de cercetare a lucrării, care poate fi selectat din tematica orientativă elaborată și propusă de Departamentul Contabilitate, Audit și Analiză Economică [<https://caae.ase.md/>] (*în continuare Departament*), aprobată de Directorul Școlii Masterale de Excelență în Economie și Business (*în continuare Școala Masterală*), fiind reactualizată anual și plasată pe paginile WEB ale Departamentului și a Școlii masterale pentru informarea masteranzilor³.

Alegerea temei, ca prim pas în realizarea tezei, se efectuează de către masterand, independent, în concordanță cu interesele științifice proprii sau la sugestia cadrului didactic, care ulterior va deveni conducătorul științific al tezei. Temele tezelor de master trebuie să acopere integral aria domeniului general de studiu, să vizeze domenii interdisciplinare cu un grad avansat de noutate, să conțină probleme de cercetare la nivelul entității vis-à-vis de prevederile legislației în domeniu. **La o temă poate pretinde numai un singur masterand din grupă.**

Alegerea temei de cercetare se realizează în baza următoarelor criterii:

- ✓ actualitatea și impactul economic al investigației realizate;
- ✓ domeniul de activitate sau oportunitățile de angajare a masterandului;
- ✓ aptitudinile personale de cercetare, analiză, prezentare etc.

Masteranzii selectează tema pentru teza de master din lista propusă de Departament *până la 30 octombrie (2 ani de studii)/până la 30 aprilie (1,5 ani de studii)*⁴, completează și prezintă o cerere șefului Departamentului conform modelului prevăzut în **Anexa 1** la prezentul Ghid. La rândul său, Departamentul, în timp de până la 2 săptămâni, ia decizia de fond, desemnează conducătorul științific, confirmă tema solicitată de masterand și informează masteranzii privind desemnarea conducătorilor. **Conducători de teză pot fi**

³ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

⁴ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

numai cadrele didactice deținătoare de titluri științifice și științifico-didactice.

Masterandul poate solicita schimbarea temei tezei o singură dată în timpul studiilor de masterat, dar nu mai târziu decât cu 3 luni până la susținerea tezei. În acest context, masterandul înaintează propunerea către șeful Departamentului privind altă temă a tezei de master, în baza unei cereri scrise, care necesită a fi formulată împreună cu un cadru didactic, urmând a fi examinată și, după caz, aprobată la ședința Departamentului. Schimbarea temei se aprobă de către șeful Departamentului, este avizată de directorul Școlii Masterale și se aproba prin Ordin de modificare a temelor tezelor de master avizat de Prim Prorector cu activitate didactică. **Schimbarea temei nu implică modificarea duratei studiilor sau elaborării tezei**⁵.

Cadrele didactice, care elaborează o nouă temă a tezei de master, trebuie să țină cont de actualitatea și importanța problematicii temei din punct de vedere teoretic și practic. O importanță deosebită reprezintă formularea denumirii temei tezei de master, aceasta reflectând oportunitatea investigației. Cerințele de bază privind formularea denumirii temei tezei de master sunt următoarele:

- să conțină o anumită informație, ce oferă o reprezentare generală despre conținutul, ideile de bază, noutatea cercetării;
- să fie expresivă și, totodată, să se deosebească de temele tezelor similare;
- să conțină termeni semnificativi, cuvinte-cheie;
- să fie scurtă și nesofisticată, să fie concisă, dar destul de explicită, clară și completă conținând între 5 și 12 cuvinte semnificative;
- să nu conțină cuvinte care nu contribuie la sporirea valorii informative;
- să fie evitați termenii cu mai multe sensuri.

Nu există o ierarhie valorică a temelor propuse, fiecare temă permițând obținerea notei maxime, în condițiile respectării cerințelor stipulate.

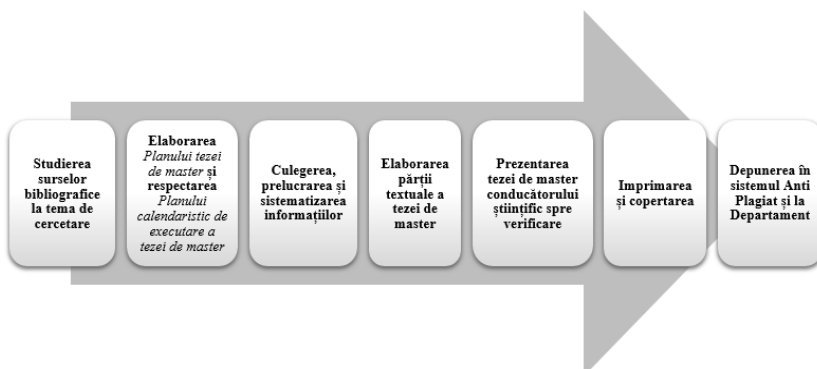
⁵ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

III. ETAPELE ELABORĂRII TEZEI DE MASTER

3.1. ETAPA PREALABILĂ

3.1.1. Responsabilitățile masterandului, selectarea și studierea surselor bibliografice și utilizarea realizărilor științifice

Odată cu aprobarea temei și desemnarea conducătorului științific începe procesul de elaborare a tezei de master, care include următoarele etape⁶:

Documentarea la tema de cercetare constituie o etapă de importanță majoră în realizarea tezei, deoarece condiționează calitatea acesteia. Documentarea presupune obținerea de informații și date la tema tezei, care vor fi în continuare sistematizate, prelucrate, analizate și utilizate de autor la elaborarea tezei de master.

Datorită volumului impunător de date și informații, activitatea de documentare trebuie să fie selectivă și nu exhaustivă. Obținerea celor mai relevante informații și date pentru tema de cercetare se efectuează de către masterand, în acord comun, cu conducătorul științific.

⁶ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

Activitatea de documentare trebuie să includă:

- a) documentarea teoretică;
- b) documentarea practică (*de tip aplicativ*).

Documentarea teoretică constă în analiza sursele bibliografice de specialitate (*actele legislative și normative, cărțile, revistele de specialitate, tezele de doctorat, lucrările conferințelor științifice etc.*) presupunând elaborarea unui cadru de referință, care include sursele relevante temei de cercetare. Analizând actele legislative și normative, literatura de specialitate, masterandul urmează să selecteze informațiile care se înscriu în tema de cercetare și să le structureze logic. În cazul studierii actelor legislative și normative se va ține cont de gradul de referință la tema tezei de master. Totalitatea actelor legislative și normative poate fi divizată în două grupe principale – acte legislative și normative cu caracter **general** și **specific**.

Actele legislative și normative cu caracter general se referă la toate temele tezelor de master din domeniul contabilității și auditului. Acestea cuprind: Legea contabilității și raportării financiare, Legea privind auditul situațiilor financiare, Codul Civil, Codul Fiscal, Codul Vamal etc.

Actele normative cu caracter specific includ Standardele Naționale de Contabilitate (SNC), Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), Standardele Internaționale de Audit (ISA), regulamentele, instrucțiunile, indicațiile metodice și alte acte aprobate de către Ministerul Finanțelor și alte autorități abilitate de legislație (*Serviciul Fiscal de Stat, Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Biroul Național de Statistică, Ministerul (Departamentul) la care se referă entitatea analizată etc.*). **Din această grupă urmează să fie selectate și studiate doar actele normative relevante temei tezei de master.**

De exemplu, în cazul cercetării temei „Contabilitatea mijloacelor fixe și perfecționarea acesteia” trebuie examinate următoarele acte specifice de bază (*exemplificare în ordine alfabetică*):

- ✓ Catalogul mijloacelor fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 22.12.2020. *Monitorul Oficial al Republicii*

- Moldova*. 2020, nr. 372-382 art. 1141. Data intrării în vigoare 01.01.2022.
- ✓ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013. *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. 2013, nr. L 182/19.
 - ✓ IAS 16 „Imobilizări corporale”, acceptat prin ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 109 din 19.12.2008. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2008, nr. 237-240, art. 692.
 - ✓ IAS 36 „Deprecierea activelor”, acceptat prin ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 109 din 06.08.2008. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2008, nr. 237-240, art. 692.
 - ✓ Indicații metodice privind particularitățile contabilității în procesul realizării parteneriatului public-privat, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr.192 din 12.11.2018. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2018, nr. 430-439.
 - ✓ Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2018, nr.1-6, art. 22.
 - ✓ Regulamentul privind evidența și calcularea amortizării mijloacelor fixe în scopuri fiscale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 704 din 27.12.2019. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2019, nr. 400-406, art. 1041.
 - ✓ Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 60 din 29.05.2012. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2012, nr. 166-169, art. 953.
 - ✓ SNC „Deprecierea activelor”, aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 118 din 06.08.2013, cu modificările ulterioare. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2019, nr. 101-107, art. 528.

- ✓ SNC „Imobilizări necorporale și corporale”, aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr.118 din 06.08.2013, cu modificările ulterioare. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2019, nr. 101-107, art. 528.
- ✓ etc.

Prevederile actelor legislative și normative trebuie studiate și utilizate în ultima redacție, luând în considerare modificările și completările ulterioare. În acest scop, se recomandă examinarea actelor nominalizate în forma lor electronică care este plasată pe pagina: **Legislația Republicii Moldova** – www.weblex.md și forma lor fizică, publicată în **Monitorul Oficial al Republicii Moldova**.

În afară de actele legislative și normative, masterandul trebuie să se familiarizeze cu literatura de specialitate autohtonă și străină aferentă temei tezei de masterat. În acest scop, este necesară studierea manualelor, monografiilor, autoreferatelor și tezelor de doctorat, articolelor din reviste și culegeri de lucrări științifice publicate atât în limba română, cât și în alte limbi. Materialele din literatura de specialitate trebuie prelucrate și expuse în teză sub aspect comparativ cu evidențierea și analiza diferitor opinii aferente problemelor abordate și cu formularea unor propuneri proprii privind perfecționarea contabilității și/sau auditului sectorului corespunzător.

Documentarea practică (de tip aplicativ) presupune procesarea, sistematizarea și analiza datelor și informațiilor colectate din cadrul entității, constituind etapa preliminară în elaborarea tezei de master.

Modul de ținere a contabilității și/sau de exercitare a auditului trebuie să fie examinat sub aspect complex. Astfel, pentru elaborarea capitolelor aferente contabilității este necesară examinarea:

- politicilor contabile ale entității;
- respectării de către entitate a legislației în vigoare;
- componenței elementelor contabile aferent temei tezei de master;
- criteriilor de recunoaștere și metodelor de evaluare a elementelor contabile aferente temei tezei de master;

- nomenclatorului și formularelor documentelor primare și centralizatoare, a registrelor contabile utilizate de entitate;
- modalității de întocmire a înregistrărilor contabile și verificării corectitudinii datelor registrelor contabile;
- erorilor identificate și asigurarea corectării lor conform prevederilor legale;
- modului de sistematizare a informațiilor contabile aferente temei de cercetare și de prezentare a acestora în situațiile financiare.

În cazul elaborării tezei sau capitolelor aferente auditului în afară de aspectele contabile trebuie cercetate următoarele momente principale:

- ✓ modul de planificare a auditului;
- ✓ aprecierea sistemului de control intern;
- ✓ identificarea riscurilor;
- ✓ tipurile documentelor de lucru ale auditorului și modul de perfectare a acestora;
- ✓ finalizarea auditului și prezentarea raportului privind rezultatele acestuia.

Atenția principală în cumularea și prelucrarea materialului practic se acordă constatării aspectelor pozitive și depistării neajunsurilor și/sau modului în care evidența asigură conducerea entității și subdiviziunile structurale cu informații relevante și operative. În final, se prevede formularea concluziilor și propunerilor concrete privind perfecționarea contabilității și/sau auditului la entitatea analizată.

Întocmirea planului prealabil al tezei. Planul tezei de master reprezintă structurarea activităților de cercetare în baza analizei informațiilor la tema investigată, formularea căruia se realizează în conformitate cu următoarele cerințe:

- ✓ să dezvolte tema de cercetare și să demonstreze actualitatea materialului prezentat;
- ✓ să cuprindă o parte introductivă, în care să fie argumentată actualitatea și importanța temei de cercetare, scopul și obiectivele tezei, gradul de investigație a temei, suportul metodologic și teoretico-științific al tezei, noutatea științifică a rezul-

- tatelor obținute, importanța teoretică și valoarea aplicativă a tezei, descrierea entității, sumarul compartimentelor tezei;
- ✓ să atingă scopul și obiectivele formulate prin capitolele și paragrafele tezei;
 - ✓ să structureze materialul selectat, astfel, încât fiecare paragraf să corespundă materialului conținut;
 - ✓ să reflecte în partea finală a lucrării, în mod obligatoriu, concluziile și propunerile rezultate din cercetare.

Planul prealabil al tezei se elaborează în corespundere cu sugestiile conducătorului științific, care pe parcursul studiului și documentării detaliate se definitivează. După întocmirea planului prealabil al tezei de master, urmează respectarea de către masterand a unui *Plan calendaristic de elaborare a tezei de master (Anexa 2)*, care anticipează termenele de realizare a diferitor părți componente ale activității de elaborare a tezei. Planul calendaristic se aprobă la ședința Departamentului, iar conducătorul științific informează masterandul privind termenele ce trebuie respectate.

Planul calendaristic prevede:

- a) planificarea realizării compartimentelor tezei de master în scopul gestionării eficiente a timpului de elaborare;
- b) exercitarea controlului treptat asupra elaborării tezei de master de către conducătorul științific, care rezidă în analiza conținutului capitolelor tezei, pe măsura elaborării acestora, formularea sugestiilor și observațiilor etc.

3.1.2. Atribuțiile șefului departamentului de profil

Șeful Departamentului are următoarele responsabilități⁷:

- ✓ analizează și aprobă temele tezelor de master pentru fiecare an de studii, corelarea acestora cu domeniul de formare profesională;
- ✓ asigură actualizarea periodică a temelor propuse pentru realizare;

⁷ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

- ✓ prezintă temele tezelor de master spre avizare directorului Școlii Masterale după aprobarea la Departament;
- ✓ plasează temele tezelor de master pe avizierul Departamentului și pagina WEB a Departamentului [<https://caae.ase.md/>];
- ✓ desemnează conducătorul științific în timp de până la 2 săptămâni după încheierea termenului de depunere a cererilor de către masteranzi;
- ✓ prezintă directorului Școlii Masterale proiectul de ordin privind aprobarea temelor și conducătorilor științifici;
- ✓ aprobă/respinge solicitări de modificare a temei tezei de master;
- ✓ plasează Ghidul metodic privind elaborarea și susținerea tezelor de master pe pagina WEB a Departamentului [<https://caae.ase.md/>];
- ✓ monitorizează procesul de elaborare a tezelor de master și plasarea acestora în Sistemul Antiplagiat⁸;
- ✓ admite la susținere tezele care integral corespund cerințelor de reglementare (*Ghidul metodic privind elaborarea și susținerea tezelor de master și a Instrucțiunii privind plasarea tezei de master în Sistemul Antiplagiat*);
- ✓ analizează rezultatele susținerii tezelor de master, a propunerilor și sugestiilor prezentate în raportul Comisiei pentru susținerea tezelor de master;
- ✓ se înregistrează ca utilizator în sistemul de gestiune a cursurilor ASEM - MOODLE (<vle.ase.md>) pentru a verifica ulterior nivelul de coincidență a tezelor de master;
- ✓ informează coordonatorul științific și masterandul cu privire la Instrucțiunea privind intenția de elaborare a tezei și a Instrucțiunii privind plasarea tezei de master în sistemul Antiplagiat;
- ✓ înaintează, directorului Școlii Masterale, demers privind componența Comisiei pentru evaluarea tezelor de master;

⁸ https://ase.md/files/legal/interne/3.3_reg_plagiat.pdf

- ✓ admite/respinge spre susținere teza de master în baza raportului din Sistemul Antiplagiat și a avizului la teza de master întocmit de coordonatorul științific;
- ✓ prezintă spre avizare directorului Școlii Masterale raportul președintelui comisiei de evaluare a tezei de master;
- ✓ elaborează măsuri de îmbunătățire continuă a calității tezelor de master;
- ✓ asigură din punct de vedere metodic procesul de elaborare și susținere a tezei de master (elaborarea materialelor didactice, ghidurilor etc.).

3.1.3. Rolul conducătorului științific

Pentru îndrumarea activităților de elaborare a tezei de master, șeful departamentului desemnează în calitate de conducător științific al tezei de master un cadru didactic care deține titlu științific și științifico-didactic. Desemnarea coordonatorului științific al tezei de master se poate face până sau după selectarea temei.

Conducătorul științific al tezei de master are următoarele atribuții⁹:

- ✓ informează masterandul cu privire la etapele de realizare și prezentare a Planului calendaristic de elaborare a tezei de master (**Anexa 2**);
- ✓ asistă la determinarea direcțiilor și metodelor de cercetare și analiză;
- ✓ asigură îndrumarea științifică, profesională și deontologică a fiecărui masterand;
- ✓ coordonează elaborarea și aprobă planul tezei de master și planul calendaristic de executare a acesteia;
- ✓ consultă masterandul privind conținutul tezei de master, în orele de serviciu, de fiecare dată când acesta solicită;
- ✓ recomandă sursele bibliografice la tema cercetată;

⁹ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

- ✓ apreciază calitatea conținutului capitolelor elaborate, face observații și sugestii de completare sau de reconsiderare, dacă este cazul;
- ✓ evaluează periodic nivelul de realizare a obiectivelor de etapă;
- ✓ analizează conținutul integral și forma finală a tezei;
- ✓ admite teza de master pentru plasarea în Sistemul Anti Plagiat;
- ✓ analizează conținutul tezei, depuse la Departament și corespunderea acesteia cu cerințele indicate în prezentul Ghid, întocmind în baza variantei finale un **Aviz la teza de master (Anexa 3)**, apreciind-o și recomandând-o spre susținere, nu mai târziu de o săptămână înainte de începerea sesiunii de susținere a tezelor de master.

Conducătorul științific nu este în drept să efectueze în locul masterandului activitățile legate de elaborarea tezei și/sau să impună unele idei sau soluții, împotriva celor preferate în mod explicit de masterand¹⁰.

În caz de plagiat, conducătorul științific fiind informat de către șeful departamentului în prealabil, va consemna acest fapt în avizul său și va propune neadmiterea tezei de master la susținere.

3.2. ETAPA DE REALIZARE A TEZEI DE MASTER

Structura investigației științifice trebuie să aibă o dimensionare optimă, astfel încât să se evite, pe de o parte, segmentarea excesivă a materialului elaborat, iar pe de altă parte, realizarea unor capitole supradimensionate. Teza de master este expusă în 2-4 capitole, fiecare având câte 2-4 paragrafe. Pentru fiecare capitol, masteranzii vor propune un titlu propriu care să reflecte specificul tezei. Se recomandă ca capitolelor teoretice/conceptuale să le revină $\frac{1}{3}$ din volumul total, iar celor metodologico-aplicative – $\frac{2}{3}$ din volumul total. Partea aplicativă poate să includă, după caz, două capitole

¹⁰ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

destinate contabilității și raportării financiare, inclusiv un capitol dedicat controlului de gestiune, auditului.

3.2.1. Conținutul, structura și volumul tezei de master

După determinarea și acceptarea temei, masteranzii vor elabora și prezenta coordonatorului științific structura lucrării, care **trebuie** să cuprindă următoarele elemente: *Pagina de titlu, Cuprinsul, Lista abrevierilor, Lista figurilor și lista tabelelor, Rezumatul (pentru tezele elaborate în limba rusă), Introducere, Conținutul tezei, Concluziile și recomandările, Bibliografia, Anexele, Adnotare (în limba română și limba engleză), Declarația pe propria răspundere.*

În tabelul 1, se prezintă componentele obligatorii ale tezei de master și volumul lor.

PAGINA DE TITLU. Pagina de titlu se perfectează conform **Anexelor 4-6** și va conține:

- ✓ mențiunea „**Academia de Studii Economice a Moldovei**”;
- ✓ mențiunea „**Școala Masterală de Excelență în Economie și Business**”;
- ✓ mențiunea **Departamentul „Contabilitate, Audit și Analiză Economică”**;
- ✓ **CZU** (*codul zecimal universal*) – stabilit de Serviciul Clasificare și catalogare al Bibliotecii ASEM;
- ✓ numele și prenumele masterandului;
- ✓ denumirea (titlul) tezei de master;
- ✓ mențiunea „**Teza de master**”;
- ✓ Domeniul general de studii;
- ✓ Programul de masterat;
- ✓ avizul de admitere la susținere a șefului de departament (*cu spațiul rezervat pentru semnătura*);
- ✓ date despre conducătorul științific (nume, prenume, titlul științifico-didactic) (*cu spațiul rezervat pentru semnătură*);
- ✓ semnătura „**Autorului**”;

✓ mențiunea „Chișinău” și „anul” elaborării tezei de master.

Pentru tezele elaborate în limba rusă, Pagina de titlu se va prezenta în limba română, apoi în limba rusa.

Tabelul 1

Compartimentele tezei de master și volumul lor

Nr. crt.	Denumirea compartimentului	Volumul, pagini
1.	Pagina de titlu (<i>a 2-a pagină pentru tezele elaborate într-o limbă de circulație internațională</i>)	1/2
2.	Cuprins	1
3.	Lista abrevierilor	1
4.	Lista figurilor și lista tabelelor	1
5.	Rezumat (<i>pentru tezele elaborate într-o limbă de circulație internațională</i>)	3
6.	Introducere	3-4
7.	Conținutul tezei	Până la 60-70
8.	Concluzii și recomandări	2-3
9.	Bibliografie	Până la 3-4
10.	Anexe	Nu mai mult de 1/3 din volumul tezei
11.	Adnotare (română)	1
	Adnotare (engleză)	1
	Adnotare (rusă), <i>pentru tezele elaborate în limba rusă</i>	1
12.	Declarația pe propria răspundere	1

CUPRINSUL. Cuprinsul trebuie să reflecte întocmai conținutul tezei, cu **evidențierea clară** a paginii din text la care se găsesc introducerea, capitolele, paragrafele, concluziile, bibliografia și anexele etc. Volumul tezei de master este de pana la 70-80

pagini¹¹. Numerotarea paginilor va începe de pe prima pagină a cuprinsului, fără a indica cifra 1. În Anexa 7 este prezentat un model de Cuprins. Cuprinsul se va întocmi aplicând opțiunile Microsoft Word-ului.

LISTA ABREVIERILOR (*mențiunea cu litere majuscule, centrat, Bold, Times New Roman, 12 pt.*). Se specifică abrevierea și ce aceasta semnifică, utilizându-se același caracter de literă, de aceeași mărime ca și întregul text. In ordinea alfabetica sunt listate toate acronimele folosite în text, împreuna cu semnificația inițialelor și traducerea în limba romana. *De exemplu:*

1. **alin.** – aliniatul
2. **CF** – Codul Fiscal
3. **rd.** – rândul
4. **RM** – Republica Moldova
5. **SFS** – Serviciul Fiscal de Stat
6. **IFRS** – Standardul Internațional de Raportare Financiară
7. **SNC** – Standardul Național de Contabilitate
8. **SIA** – Standardul Internațional de Audit
9. **SRL** – Societate cu Răspundere Limitată
10. **TVA** – Taxa pe Valoarea Adăugată

LISTA FIGURILOR ȘI LISTA TABELELOR (*mențiunea cu litere majuscule, centrat, Bold, Times New Roman, 12 pt.*). În cazul în care teza de master conține figuri, grafice, diagrame și tabele acestea sunt prezentate, imediat după cuprins, sub forma unor liste (*separat pentru fiecare*). În acest caz, se specifică numărul figurii, graficului, diagramei și a tabelului (în cifre arabe), titlul acestuia și numărul paginii la care se află, utilizându-se același caracter de literă, de aceeași mărime ca și întregul text (*Times New Roman, 12 pt.*) *De exemplu:*

¹¹ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

LISTA FIGURILOR

1. Figura 1.1. Clasificarea veniturilor conform prevederilor SNC „Venituri” – pag. 12
2. etc.

LISTA TABELELOR

3. Tabelul 2.1. Opțiuni privind contabilizarea bunurilor primite ca donație – pag. 35
4. etc.

REZUMAT (pentru tezele elaborate într-o limbă de circulație internațională). Rezumatul tezei de master se va elabora în limba română, în volum de minim 3 pagini și va include: scopul și sarcinile cercetării, obiectul studiului, baza științifico-metodologică, elemente de inovație științifică, sumarul capitolelor tezei, principalele concluzii ale studiului și rezultatele cercetării¹².

În **INTRODUCERE** este prezentată descrierea succintă a modalității de investigare a temei de cercetare, precum și evocarea relevanței acesteia pentru domeniul în care se susține masteratul și argumentarea din punct de vedere științific. **Introducerea trebuie să aibă un volum de 3-4 pagini și nu se numerează ca un capitol separat.**

Astfel, într-o ordine coerentă și completă, **Introducerea va conține** informații privind *actualitatea și importanța temei, gradul de studiere a acesteia în literatura de specialitate, motivația și metodologia cercetării, scopul și obiectivele investigației, obiectul investigat (entitatea), baza științifico-metodologică, descrierea succintă a fiecăruia dintre capitolele tezei, elementele de inovație științifică.*

Motivația cercetării va formula relația cu programul de masterat și recunoașterea necesității de cercetare a temei din punct de vedere național, indicându-se direcțiile neexplorate sau care solicită

¹² https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

investigații suplimentare și reconsiderări. Scopul și obiectivele cercetării se vor elabora în funcție de domeniul cercetării. În vederea descrierii obiectului investigat, autorul **va realiza o scurtă caracteristică economică a entității** în baza materialelor căreia a fost elaborată teza: *domeniul de activitate a entității, analiza principalilor indicatori economico-financiari (în număr de 10, inclusiv indicatori relevanți la tema de cercetare) înregistrați de entitate în ultimii 2 ani prin prezentarea acestora sub formă de tabel și cu formularea concluziilor aferente.*

Se propune ca în Introducere să nu fie utilizate abrevieri, sau acestea pot fi plasate imediat după cuvânt sau grupul de cuvinte, între paranteze, atunci când se utilizează pentru prima dată.

CONȚINUTUL TEZEI (cca 60-70 pagini). Conținutul tezei se referă la capitole, paragrafe care alcătuiesc teza, structurate într-o continuitate logică, evitându-se alăturarea de texte disparate. În capitolele tezei de master, masterandul va expune materialul conform cuprinsului, dezvăluind atât aspectele teoretice ale temei, cât și domeniul respectiv al contabilității și auditului la entitatea studiată. Pornind de la problematica abordată și obiectivele tezei, în capitole, vor fi prezentate aspectele teoretice referitoare la tema de cercetare, dar și o analiză critică a practicii contabile și de audit.

Astfel, conținutul tezei de master va fi expus în **2-4 capitole** (teoretic, conceptual, aplicativ, analitic, de gestiune etc.), fiecare având câte **2-4 paragrafe**. **Atingerea volumului de pagini recomandat nu va constitui un scop în sine.** La elaborarea structurii tezei se va urmări ca segmentarea pe capitole și paragrafe să nu fie prea excesivă pe de-o parte, iar pe de altă parte ca volumul capitolelor să nu fie supradimensionat. Capitolele și paragrafele tezei de master trebuie corelate între ele. **Astfel, la sfârșitul fiecărui paragraf, va fi prevăzută o trecere logică la capitolul/paragraful următor.** Expunerea materialului (*după necesitate*) va fi însoțită de tabele și figuri, însă acestea nu trebuie să substituie textul tezei, ci trebuie să fie doar o completare a acestuia. Tabelele și/sau figurile cu un volum mai mare de o pagină vor fi scoase în afara lucrării, în

Anexe. Conținutul tezei de master se va elabora în conformitate cu următoarele prevederi.

Capitolul teoretic sau conceptual se referă la stadiul actual al cunoașterii, prezentând aspecte necesare pentru fundamentarea problemei abordate și a soluțiilor formulate în teză. Astfel, se va prezenta situația actuală în domeniul contabilității și/sau auditului sectorului respectiv, tendințele actuale, problemele majore ale domeniului etc.

În mod obligatoriu, trebuie inclus un paragraf, în capitolul teoretic, privind studierea reglementărilor naționale și internaționale și a literaturii aferente temei abordate. În acest paragraf, masterandul va prezenta o descriere succintă a reglementărilor contabile și de audit, precum și o evaluare critică a surselor bibliografice utilizate în procesul elaborării tezei, expuse într-un mod cronologic și tematic. Astfel, în cadrul acestuia, în rezultatul studierii surselor bibliografice, se vor descrie prevederile legislației în vigoare, precum Legii contabilității și raportării financiare, Standardelor Naționale de Contabilitate, IFRS-urilor, Codului fiscal, Legii privind auditul situațiilor financiare, Standardelor Internaționale de Audit, instrucțiunilor, regulamentelor, literaturii de specialitate, inclusiv cea editată în cadrul ASEM în ultimii trei ani, cu referință la tema tezei de master.

În celelalte paragrafe, vor fi dezvăluite aspectele teoretice ale temei de cercetare, precum definițiile, clasificările, componența, modul de recunoaștere și evaluare a elementelor contabile abordate în teza de master, cât și cadrul general al misiunilor de audit, probele de audit și procedurile utilizate pentru colectarea lor, raportul de audit, totodată și problemele existente în tema cercetată. Fundamentarea teoretică trebuie să demonstreze faptul că autorul cunoaște în profunzime teoriile existente în domeniul contabilității, auditului, că este la curent cu cele mai noi contribuții în domeniu și că acestea reprezintă punctul de debut în organizarea, desfășurarea și semnificarea propriilor contribuții.

În funcție de tema capitolelor cu caracter metodologico-aplicativ al tezei de master, expunerea va fi în mod diferit. Astfel, demersurile aplicative incluse în partea practică a lucrării, trebuie să fie argumentate prin descrierea rezultatelor obținute după confruntarea materialului teoretic cu cel practic în cadrul entității analizate. În tezele de master aferente doar contabilității sau auditului capitolele sus-menționate vor fi consacrate anumitor etape (probleme) ale domeniilor corespunzătoare. **În temele aferente contabilității și auditului, într-un capitol vor fi abordate aspectele contabile, iar în altul aspectele auditului.** În acest context, se va evidenția în ce măsură datele obținute se potrivesc cu datele stipulate în literatura de specialitate și actele legislative și normative în vigoare cu referire la aspectele practice ale contabilității și auditului.

În cazul **capitolului/capitolelor de contabilitate** este necesar de evaluat sub aspect critic nivelul de ținere a contabilității în cadrul entității cercetate și se recomandă dezvăluirea prevederilor Politicilor contabile cu referire la modul de recunoaștere, evaluare și contabilizare a elementelor contabile examinate în teza de master. Reieșind din caracterul și conținutul temei, se propune dezvăluirea comparativă a tratamentelor contabile prin prisma prevederilor standardelor naționale, internaționale de contabilitate și directivelor europene. Astfel, în capitolele II-III se analizează și se explică aspectele practice la entitatea studiată, și anume, aprecierea modului de ținere a contabilității și/sau, după caz, a exercitării controlului de gestiune, auditului, raportării financiare.

În acest scop, practica contabilității va fi dezvăluită în conformitate cu etapele ciclului contabil. Astfel, pentru început, vor fi analizate documentele primare și registrele contabile aplicate la entitate aferente temei studiate, care servesc drept bază pentru efectuarea înregistrărilor contabile. În acest context, se va cerceta corespunderea acestora cu respectarea elementelor obligatorii prevăzute în Legea contabilității și raportării financiare. În cazul în care unele documente folosite, nu satisfac necesitățile informaționale ale entității, pot fi elaborate proiecte ale documentelor în cauză, acestea

fiind anexate la teza de master și prezentate la susținere de către masterand.

Totodată, se va explica modul de înregistrare cronologică și sistematică a faptelor economice, organizarea contabilității sintetice și analitice a temei de cercetare, iar în baza totalurilor din registre se va expune tangența cu Balanța de verificare, Cartea mare, după caz, și, în final, situațiile financiare individuale, asigurându-se astfel legătura dintre toate etapele de generalizare a informațiilor contabile. De asemenea, aceste materiale vor fi corelate cu aspectele teoretice ale problemelor abordate în teză. Materialele practice utilizate trebuie să fie veridice și să corespundă informațiilor entității examinate. **Se recomandă ca în cazul cercetării fluxurilor informaționale aferente temei să se utilizeze datele și informațiile cât mai recente, iar la descrierea ciclului contabil - datele să fie doar pe o perioadă de gestiune.** Capitolele aferente contabilității se vor finaliza cu expunerea modului de prezentare a informațiilor privind tema de cercetare în situațiile financiare.

Așadar, materialul se va expune în următoarea succesiune: definirea, componența, recunoașterea și evaluarea elementelor contabile, caracteristica documentelor primare și centralizatoare, evidența analitică și sintetică etc. În acest context, se va ține cont de prevederile SNC-urilor, IFRS-urilor, Directivelor Europene, altor surse aferente temei de cercetare.

În rezultatul investigației materialelor practice ale entității, masterandul va identifica problemele existente în organizarea și ținerea contabilității, va certifica cauzele obiective și subiective ale acestora, va formula și argumenta recomandări privind înlăturarea lor. Raționamentele respective se vor baza pe prevederile actelor legislative și normative în vigoare, opiniile diferitor autori, calculele demonstrative, informațiile din calculații, devizele de cheltuieli, registrele contabile, situațiile financiare etc.

Recomandările formulate de autor, în teza de master, pot fi variate: de la completarea unor definiții, modul de recunoaștere și contabilizare, rectificări ale calculelor efectuate eronat, neconfor-

mități constatate între datele contabilității și dările de seamă fiscale prezentate la perfecționarea documentelor contabile etc. O atenție sporită se va acorda examinării înregistrărilor contabile specifice întâlnite la entitate și identificării cauzelor, care au determinat întocmirea lor reieșind din particularitățile activității entității sau interpretarea incorectă a prevederilor actelor legislative și normative. În ultimul caz, înregistrările contabile respective urmează să fie recomandate de către masterand, comentariile de rigoare fiind prezentate în partea textuală a tezei de master. Ulterior, deficiențele depistate în contabilitatea entității și recomandările autorului privind înlăturarea acestora vor fi generalizate în compartimentul „Concluzii și recomandări” al tezei de master.

Dacă lucrarea conține un capitol dedicat auditului, masterandul descrie particularitățile de organizare și exercitare a lucrărilor de audit aferent temei. Se recomandă divizarea capitolului în 2-4 paragrafe corespunzător etapelor de bază în derularea unei misiuni de audit: planificarea lucrărilor; colectarea probelor; raportarea rezultatelor. Exemple de capitole dedicate auditului și paragrafele aferente sunt prezentate în **Anexa 8**.

În *paragraful* referitor la planificarea lucrărilor de audit masterandul descrie activitățile preliminare planificării lucrărilor de audit, evaluarea riscurilor, determină pragul de semnificație, dezvăluie coordonarea și documentarea lucrărilor de audit planificate. În cadrul acestui paragraf se expun activitățile de revizuire analitică preliminară a situațiilor financiare în procesul planificării auditului, se evaluează impactul legilor și reglementărilor specifice clientului asupra auditului, se apreciază capacitatea clientului de a-și continua activitatea. În **Anexa 9** este prezentat modelul procedurii de revizuire analitică preliminară a situațiilor financiare. În baza acestei proceduri se vor stabili riscurile de denaturare semnificativă și se vor determina lucrările de audit necesare pentru exercitarea misiunii de audit.

Paragraful doi al capitolului consacrat auditului, va dezvălui procesul de colectare a probelor de audit, inclusiv: natura și amploarea procedurilor de obținere a probelor de audit, testarea controalelor

interne, aplicarea procedurilor de fond. Se recomandă descrierea trăsăturilor de bază ale probelor de audit cu aplicarea unui test relevant pentru compartimentul auditat, care să prevadă: inspecția, observarea, analiza, interogarea, recalcularea, reefectuarea. Testul prezentat în **Anexa 10** va fi adaptat la tema tezei de master. Exemplul prezentat în această anexă se referă la auditul datoriilor, în mod similar se va proceda și la elaborarea testului de colectare a probelor de audit pentru celelalte teme ale tezelor de master. La aplicarea testului se va ține cont de informația existentă în documentele și registrele contabile anexate la teză.

În *paragraful trei* al capitolului de audit masterandul va relata activitățile de raportare a rezultatelor auditului, precum: lucrările de evaluare și documentare a rezultatelor auditului, modalitatea de comunicare a denaturărilor, întocmirea și prezentarea raportului constatărilor de audit. În cadrul acestui paragraf, se descriu: lucrările de evaluare a estimărilor contabile și evenimentelor ulterioare, aplicarea prezumției continuității activității, declarațiile conducerii privind prevenirea și detectarea fraudei, documentarea aspectelor și raționamentelor profesionale semnificative. De asemenea, este necesar să se comenteze responsabilitățile conducerii entității privind: controlul intern, politicile contabile aplicate, prezentarea fidelă a situațiilor financiare. Constatările auditorului vor fi prezentate prin intermediul unui raport, elaborat de autorul tezei de master după modelul expus în **Anexa 11**.

Dacă teza de masterat abordează în exclusivitate o temă din domeniul auditului se recomandă de a se ține cont de următoarele aspecte de conținut și prezentare:

- capitolele vor fi formulate în funcție de modalitatea prezentării și dezvăluirii aspectelor metodologice de exercitare a misiunii de audit, care în opinia masterandului și conducătorului sunt considerate necesare de a fi abordate în teză;
- fiecare capitol este prezentat și dezvăluit în conformitate cu practica general-acceptată dezvăluită în Standardele Internaționale de Audit;

- în cadrul paragrafului tezei se recomandă elaborarea unor tabele, figuri care să reflecte aspectele cele mai importante ale subiectului abordat;
- aspectele practice și aplicative se recomandă să fie însoțite de formulare, teste, chestionare, fișe și alte documente de lucru utilizate în audit și prezentate în anexe la teza de master.

De asemenea, la elaborarea cuprinsului, se recomandă să fie utilizate subiectele prezentate în **Anexa 12**. În această anexă pentru fiecare temă de audit sunt formulate exemple de criterii privind prezentarea și dezvăluirea aspectelor și problemelor de cercetare care sunt așteptate de a fi abordate de către masterand în teză.

Temele de audit care abordează un anumit ciclu al operațiunilor economice, de regulă sunt axate pe aceeași structură de prezentare a aspectelor și problemelor de cercetare. Exemplu de cuprins al tezei de master care abordează, în exclusivitate, o temă din domeniul auditului este prezentat în **Anexa 13**.

Elaborarea diverselor tabele, figuri, scheme, grafice în cadrul paragrafului conferă tezei de master nu doar un aspect mai clar și agreabil, dar denotă și capacitatea masterandului de a sintetiza și de a efectua unele concluzii despre anumite concepții, date, opinii, constatări etc. Pentru fiecare etapă de exercitare a auditului este necesară prezentarea unui model de formular al documentației de audit, precum cele prezentate în **Anexele 9, 10 și 11**.

Unul din capitolele tezei de master poate include un **paragraf analitic**. În acest caz, autorul va lua în considerare recomandările prezentate în continuare. Analiza unei activități pornește de la rezultate, materializate sub forma unor indicatori economico-financiari, după care se determină elementele procesului, factorii care l-au generat și i-au influențat evoluția și relațiile dintre aceștia. Astfel, studierea faptelor economice se va face din punct de vedere cantitativ și/sau calitativ, cât și static și/sau dinamic, identificând factorii importanți, corelația dintre aceștia, cauzele și consecințele modificării acestora și, pe această bază, se va realiza diagnosticarea

stării lor în vederea orientării deciziilor, care privesc funcționarea eficientă a entității în context competițional.

Astfel, pentru a evidenția modul în care sunt utilizate resursele materiale, umane și financiare ale entității se va face o analiză din punct de vedere structural, dinamic și factorial. În acest context, se va examina dimensiunea lor absolută și relativă în comparație cu realizările anilor precedenți, obiectivele stabilite, în vederea determinării tendințelor de modificare în dinamică, precum și evidențierea cauzelor, elaborării măsurilor privind reducerea/majorarea indicatorilor.

Elaborarea acestui paragraf necesită efectuarea unui studiu analitic aprofundat, în domeniul concret al activității economico-financiare a entității, bazat pe informațiile acumulate în cadrul acesteia. Astfel, masterandul va demonstra totalitatea cunoștințelor teoretice și a abilităților practice acumulate în procesul de studiu.

Denumirea și conținutul paragrafului analitic trebuie corelat cu denumirea tezei de master, precum și cu conținutul capitolului. Paragraful analitic al tezei de master poate conține calcule efectuate atât în baza datelor anuale, cât și a datelor aferente altor perioade. La alegerea perioadei supuse analizei, autorul va porni de la problematica abordată în teza de master. Totodată, în funcție de tema tezei de master, la elaborarea paragrafului analitic, poate fi necesară utilizarea datelor pentru o perioadă mai scurtă de timp. Indiferent de alegerea perioadei supuse analizei, paragraful analitic al tezei de master se va referi la ultimul an de activitate a entității sau la ultima perioadă, pentru care au fost prezentate situațiile financiare individuale. La confruntarea indicatorilor în cadrul acestui paragraf se va asigura comparabilitatea acestora. În vederea reducerii volumului de lucru, din punct de vedere analitic, în procesul de elaborare a paragrafului analitic pot fi utilizate diverse figuri (scheme, diagrame, grafice etc.) și tehnici operaționale, care permit prezentarea mai clară a aspectelor analitice.

Materialul teoretic, prezentat în paragraful analitic, trebuie exemplificat, în mod obligatoriu, prin datele obținute la entitatea

cercetată. Se recomandă expunerea materialului teoretic, care poate fi exemplificat de către autor prin calculele analitice corespunzătoare. Expunerea materialului teoretic și a celui aplicativ se va efectua într-o anumită consecutivitate. Astfel, la fiecare etapă analitică, aplicațiile practice vor fi prezentate imediat după prevederile teoretice respective. Calculele analitice se vor realiza în baza datelor efective ale entității investigate și se vor prezenta în formă tabelară. Tabelele analitice se întocmesc la toate etapele analizei începând cu colectarea și prezentarea datelor inițiale, pe parcursul efectuării calculelor analitice, și finalizând cu etapa de expunere a rezultatelor obținute. Exemplul de perfectare a tabelelor și formularea concluziilor se prezintă în tabelul 2.

În cazurile în care sunt efectuate calcule analitice cu un număr redus de factori sau etape de examinare se recurge la prezentarea textuală. Varianta textuală de prezentare a calculelor analitice presupune indicarea denumirii generale a calculului și a perioadei analizate, descrierea detaliată a fiecărei etape de calcul, expunerea rezultatelor obținute cu indicarea unității de măsură.

Destinația finală a procesului analitic constă în formularea unei concluzii. **În lipsa concluziilor se va considera că scopul analizei nu a fost atins, chiar dacă calculele vor fi efectuate corect.** Concluziile analitice se expun imediat după calculele corespunzătoare și, de regulă, vizează aprecierea tendinței de modificare a indicatorului analizat, dezvăluirea factorilor cauzali, care au influențat indicatorul analizat, descoperirea rezervelor interne de îmbunătățire a nivelului indicatorului analizat, elaborarea măsurilor de mobilizare a rezervelor identificate, fundamentarea deciziilor, care urmează a fi adoptate în baza rezultatelor analizei, recomandarea strategiilor de îmbunătățire a nivelului indicatorului analizat și/sau de dezvoltare a entității etc. fapt prezentat după tabelul 2.

Tabelul 2

**Aprecierea evoluției și structurii veniturilor la „Maximum” SRL,
în perioada 20X1-20X2**

Tipuri de venituri	Suma veniturilor, mii lei		Abaterea absolută, mii lei	Ritmul creșterii față de perioada precedentă, %	Pondere (structura) %		Devierea ponderii, %
	Perioada precedentă	Perioada curentă			Perioada precedentă	Perioada curentă	
A	1	2	$3 = 2 - 1$	$4 = \frac{2}{1} \times 100$	5	6	$7 = 6 - 5$
Venituri din vânzări	121760,3	134887,9	+13127,6	110,78	99,59	99,02	-0,57
Alte venituri din activitatea operațională	302,0	461,3	+159,3	152,75	0,25	0,34	+0,09
Venituri din operațiuni cu active imobilizate	15,1	37,9	+22,8	250,99	0,01	0,03	+0,02
Venituri financiare	183,5	839,9	+656,4	457,70	0,15	0,61	+0,46
Venituri excepționale	-	-	-	-	-	-	-
Total venituri	122260,9	136227,0	+13 966,1	111,42	100,00	100,00	X

Sursa: elaborat de autori în baza informațiilor conținute în Situațiile financiare (Anexa 15).

Concluzie: în rezultatul calculelor efectuate, observăm o majorare a veniturilor totale, la Maximum SRL, cu 11,42% sau cu 13 966,1 mii lei. Aceasta ne demonstrează o tendință pozitivă de creștere a sumei totale a veniturilor. Majorarea respectivă a fost determinată de evoluția veniturilor din ambele activități în cadrul entității: operațională și alte activități. Cea mai mare creștere a înregistrat veniturile financiare cu 357,7%, urmate de veniturile din operațiuni cu active imobilizate – 150,99% și alte venituri operaționale cu 52,75%. Din tabel, se atestă o creștere și a veniturilor din vânzări cu 10,78% sau 13 127,6 mii lei. Examinând structura veniturilor înregistrate de entitate, observăm că cota cea mai mare în suma totală a veniturilor revine veniturilor din vânzări în ambele perioade, cu toate că în dinamică se observă o reducere ne semnificativă de 0,57%. Celelalte tipuri de venituri ocupă o pondere ne semnificativă. Astfel, putem concluziona că situația aferentă generării veniturilor este una pozitivă, iar o astfel de structură poate fi caracterizată ca fiind corespunzătoare unei activități economice normale.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI. Această parte a tezei trebuie să reflecte **opinia personală a masterandului privind rezultatele obținute în procesul cercetării, să indice implicațiile practice ale demersului de cercetare, aspectele pozitive și negative, propunerile privind perfecționarea contabilității și/sau auditului sectorului cercetat, precum și sugestii privind direcții viitoare de cercetare aferente problematicii abordate.**

Astfel, formularea concluziilor generale ale cercetării vor reprezenta o sinteză exhaustivă a conținutului tezei de master și trebuie să fie clare, concise, coerente și să exprime gradul de noutate adus. În mod special, urmează a fi evidențiată contribuția proprie a autorului. Concluziile și recomandările tezei nu se numerotează ca un capitol aparte. Concluziile trebuie să răspundă la întrebarea „Ce sa descoperit și ce semnifică aceasta?”

Menționăm că recomandările din teză de master trebuie să corespundă prevederilor actelor legislative și normative în vigoare,

reglementărilor naționale și internaționale în domeniul contabilității și auditului, precum și practicii din alte țări, expuse în literatura de specialitate. Propunerile aferente perfecționării contabilității și auditului se vor baza pe prevederile SNC-urilor, IFRS-urilor, SIA și altor reglementări contabile și de audit.

În acest context, masterandul va aprecia situația generală privind organizarea și ținerea contabilității, exercitarea auditului la entitatea studiată. Referință se va face la registrele de evidență sintetică și analitică, rapoartele manageriale și financiare, procesul de culegere, prelucrare și generalizare a datelor, precum și analiza anumitor indicatori etc. Totodată, se va sistematiza principalele dificultăți, abateri și dezavantaje identificate în organizarea și ținerea contabilității, precum și a auditului la entitatea studiată. Acestea trebuie să rezulte din partea textuală a tezei și vor fi numerotate (1, 2, 3 etc.). Pentru fiecare dintre ele, în mod obligatoriu, se vor menționa și consecințele. După caz, concluziile pot fi confirmate prin anumite calcule. Concomitent, expunerea va continua cu propunerile masterandului privind înlăturarea problemelor depistate și perfecționarea temei de cercetare, care derivă din partea textuală a tezei de master, asigurându-se legătura dintre capitolele acesteia. În acest context, va fi estimată eficiența recomandărilor formulate în teză.

BIBLIOGRAFIA exprimă măsura documentării care trebuie să fie solidă, reală, autentică și relevantă, regăsită la nivelul referințelor bibliografice și indică volumul și calitatea documentării teoretice a masterandului. Referințele bibliografice reflectă o documentare exhaustivă, asigură ghidarea spre surse care pot oferi informații și date științifice suplimentare celor prezentate în teză, asigură protecție împotriva învinuirilor de copiat sau plagiat.

Pentru asigurarea unui nivel științific semnificativ **se recomandă** ca sursele utilizate să fie formate din cărți de specialitate publicate în limba română și în alte limbi (editate în țară și peste hotare), articole și teze ale conferințelor științifice naționale și internaționale, articole publicate în reviste naționale și/sau internaționale;

acte legislative și normative din domeniu, materiale non-publicate (teze de doctorat, teze de master etc.), materiale preluate din Internet.

În acest context, se vor indica toate sursele de informare utilizate aranjate conform cerințelor „SM ISO 690:2012. Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare”.

În bibliografie, manualele, monografiile etc. **se includ** în ordinea alfabetică a numelui autorului, indicându-se numele autorului, denumirea lucrării, locul editării, editura, anul editurii, numărul de pagini (*optional*) și ISBN-ul. Articolele din ediții periodice se includ, la fel în ordinea alfabetică a numelui autorului, indicându-se numele autorului, denumirea lucrării, denumirea ediției periodice, anul și numărul apariției, numărul paginilor. În cazul referințelor bibliografice de pe Internet, se indică adresa de Internet completă cu precizare între paranteze pătrate a datei accesării adresei respective.

În situația în care se citează (*ex. definiții, puncte de vedere, clasificări, prevederi ale legislației etc.*), **se preiau cifre, date sau se dorește explicarea unor termeni, masterandul trebuie să facă referințe la sursele citate, precum și să indice sursa de informare. În acest context, referințele se vor indica „în paranteze pătrate” sau se vor introduce „note de subsol” pentru a se indica sursa. Notele de subsol se numerotează unitar pentru toată teza, folosind Microsoft Word-ul (*Insert, Reference, Footnote în TNR, 10*) conținând datele bibliografice cu indicarea paginii.**

Spre exemplu:

- În acest context, concluzionăm că imaginea fidelă se va obține prin furnizarea unor informații utile în situațiile financiare, fiind, astfel, garantată transparența în scopul luării deciziilor. Dacă se presupune ca prezentarea fidelă este echivalentă cu transparența, un obiectiv secundar al situațiilor financiare este realizat [2.5, p. 23].
- În acest context, concluzionăm că imaginea fidelă se va obține prin furnizarea unor informații utile în situațiile financiare, fiind, astfel, garantată transparența în scopul luării deciziilor.

Dacă se presupune ca prezentarea fidelă este echivalentă cu transparența, un obiectiv secundar al situațiilor financiare este realizat¹³.

Bibliografia nu se notează ca și capitol. Pentru utilizarea și identificarea referințelor bibliografice se recomandă următoarele:

- ✓ utilizarea unor surse de documentare reale și autentice;
- ✓ vor fi inserate doar lucrările consultate, indiferent de natura lor primară;
- ✓ ponderea semnificativă în cadrul referințelor bibliografice trebuie să revină manualelor, articolelor științifice, publicate în literatura de specialitate, actelor legislative și normative;
- ✓ referințele bibliografice de la finalul lucrării trebuie să se regăsească integral în textul tezei de master;
- ✓ nu se admite reflectarea în bibliografie a unor referințe a căror utilizare nu poate fi identificată în textul lucrării;

Bibliografia se va **repartiza** pe următoare compartimente:

- acte legislative și normative;
- manuale, monografii, lucrări didactice, broșuri (*publicații cu autori, publicații fără autori, teze, autoreferate*);
- publicații în materialele conferințelor, simpoziunelor;
- articole din ediții periodice;
- resurse electronice.

Modelul de prezentare a surselor bibliografice se prezintă mai jos.

¹³ HENNIE VAN GREUNING. *Standarde Internaționale de Raportare Financiară*. Ghid practic. Ediția a Y-a, București: IRECSO, 2009, p. 23.

BIBLIOGRAFIE

I. ACTE LEGISLATIVE ȘI NORMATIVE

- 1.1. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2018, nr.1-6/22 din 05.01.2018.
- 1.2. Legea privind auditul situațiilor financiare nr. 271 din 15.12.2017. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2018, nr.7-17/48 din 12.01.2018.

II. MANUALE, MONOGRAFII, LUCRĂRI DIDACTICE, BROȘURI

- 2.1. BAJAN, Maia, BAJEREAN, Eudochia. *Contabilitatea și controlul de gestiune în entitățile producătoare de mobilă*. Monografie. Chișinău: ASEM, 2018, 175 p. ISBN 978-9975-75-911-3.
- 2.2. BĂDICU, Galina. *Aspecte problematice ale contabilității rezultatelor financiare în telecomunicații*: teză de doctor în științe economice. Chișinău, 2015. 211 p.
- 2.3. BUCUR, Vasile, GRAUR, Anatol. *Contabilitatea impozitelor. Teorie și practică*. Manual. Chișinău: ASEM, 2016. 617 p. ISBN 978-9975-75-830-7.
- 2.4. *Contabilitatea întreprinderii*. Colectiv de autori, Coordonator GRIGOROI, Lilia. Manual. Chișinău: Cartier, Ediția a III-a, 2021. 800 p. ISBN 978-9975-86-456-5.
- 2.5. *Dicționarul Explicativ al limbii române*. București: Univers enciclopedic, 1998. 1172 p. ISBN 978-9739-24-329-2.

III. PUBLICAȚII ÎN MATERIALELE CONFERINȚELOR, SIMPOZIOANELOR

- 3.1. IACHIMOVSCI, Anatolie, GRUMEZA, Dumitru. *Armonizarea procesului de supraveghere a activității de audit din Republica Moldova la normele europene*. În: *Contabilitatea*

și educația contabilă în societatea digitală: conf. șt. intern., ed. a 8-a, 4-5 aprilie 2019. Chișinău: ASEM, 2019, 280-285 p.

IV. ARTICOLE DIN EDIȚII PERIODICE

- 4.1. POPOVICI, Mihai. Unele aspecte și metode noi privind amortizarea imobilizărilor corporale. *Economica*, 2019. nr. 2 (108), p. 79-88. ISSN 1810-9136.

V. RESURSE ELECTRONICE

- 5.1. CAUȘ, Lidia, RATCOV, Maria, IACHIMOVSCI, Anatolie. *Audit intern*. Note de curs. Chișinău: ASEM, [online]. 2018, 117 p. [citată 15 aprilie 2021]. ISBN 978-9975-75-929-8. Disponibil: https://ase.md/files/catedre/caae/Audit_intern_note.pdf

ANEXELE conțin materiale care pot completa ideile din teza de master (registre contabile, situații financiare, tabele etc.). Ele **nu se includ** în volumul lucrării, ci se prezintă, **imediat după** bibliografie și sunt expuse în ordinea în care sunt făcute referințe în textul de bază. **În componența Anexelor nu se includ documentele care nu au legătură directă cu materialul descris în teză.** Fiecare anexă trebuie să fie intitulată și să conțină un număr de ordine. Prezentarea se face pe o pagină nouă cu indicarea în partea dreaptă, sus a cuvântului „Anexa” și numărul ei, *de exemplu*, **Anexa 15**. Se recomandă ca ponderea anexelor raportată la numărul total de pagini al lucrării să fie **maxim de 30%**.

ADNOTAREA conține expunerea succintă a conținutului tezei de master și include informații privind: titlul tezei de master, numele autorului, programul de masterat, structura tezei, cuvintele-cheie (până la 10 cuvinte), domeniul general de studii, scopul și obiectivele tezei, metodologia cercetării, elementele de inovație și originalitate științifică, contribuția personală a autorului, concluzii și recomandări. Adnotarea se prezintă în două limbi: română și engleză,

fiecare fiind prezentată pe o singură pagină a foii. Teza elaborată în limba rusă va conține adnotarea în limbile: română, engleză, rusă. Un exemplu de adnotare în limba română este prezentat în **Anexa 14**.

DECLARAȚIA PE PROPRIA RĂSPUNDERE. Deoarece teza de master trebuie să reflecte integral munca autorului, masterandul **va semna, în original**, Declarația pe propria răspundere (**Anexa 15**), din care rezultă că teza îi aparține și sunt respectate drepturile de autor. Pentru a fi evitate învinuirile în plagiat, masterandul **trebuie** să facă referințe la sursele citate, precum și să indice sursa de informare conform indicațiilor din prezentul Ghid.

3.2.2. Exigențe privind tehnoredactarea tezei de master

Pentru a respecta o formă identică a tuturor tezelor de master, se recomandă aplicarea unor tehnici și reguli generale de redactare și tehnoredactare, reguli prezentate mai jos:

- Teza de master **se redactează** în limba română sau altă limbă internațională.
- Teza de master **se organizează** pe capitole și paragrafe, cu excepția capitolului introductiv și a concluziilor și recomandărilor. **Titlurile** capitolelor, paragrafelor, capitolului introductiv și al concluziilor **vor fi scrise în Bold**.
- Partea textuală a tezei de master se editează computerizat (font - 12 pt., la 1,5 intervale, caractere Times New Roman). Textul se nivelează după ambele câmpuri laterale. Denumirile capitolelor **se scriu cu majuscule** (font 12-14 pt., bold, centrat), iar ale paragrafelor - **cu minuscule, în afară de prima literă** (font 12 pt., bold, centrat). După denumirile capitolelor și a paragrafelor **nu se pune punct**. Capitolele se numerează cu cifre romane, iar paragrafele – cu cifre arabe. Fiecare capitol începe din pagină nouă, iar paragrafele urmează succesiv. Sublinierea titlurilor nu se admite. După fiecare paragraf, se va lăsa un rând liber și pe aceeași pagină va începe expunerea paragrafului următor. **Numărul paginii** se indică în partea de

jos a acesteia, în dreapta. Nu se permite repetarea sau neindicarea numărului paginii. **Nu se permit pagini cu un singur rând.**

- Teza **va fi scrisă** în stil impersonal (*nu se va utiliza persoana I-a*). Astfel, se vor evita expresiile „eu consider”, „după părerea mea”, folosind formele „**autorul este de părerea**”, „**în opinia noastră**”, „**considerăm că**”, „**după părerea noastră**” etc. Pentru expunerea materialului se va utiliza timpul trecut al verbelor pentru acele părți ale tezei care se bazează pe cunoștințe deja stabilite (*pentru citări din alte lucrări, pentru analiza unor părți din acestea*), cum ar fi de exemplu, capitoul teoretic, introducerea. Pentru expunerea metodelor și metodologiilor aplicate, a rezultatelor și concluziilor se va utiliza tipul trecut. Pentru a face referință la tabele, figuri se va utiliza prezentul verbelor, referințele la experiența unui autor se va expune la trecut (*De exemplu, Nederiță A. [7] a demonstrat că...*). Se va folosi un limbaj simplu și clar. Informațiile vor fi comunicate într-o manieră directă și inteligibilă, într-o structurare logică și coerentă.
- **Tipărirea** se va face pe hârtie albă, format A4, font 12, cu 1,5 intervale, caractere Times New Roman, doar pe partea de față a fiecărei foi. Textul pe pagină **va fi amplasat**, astfel, încât câmpul va avea următoarele dimensiuni: din stânga – 3 cm, din dreapta – 1,5 cm, de sus – 2,5 cm, de jos – 2,5 cm. Toate paginile, cu excepția foii de titlu, **se numerotează cu cifre arabe** (*foaia de titlu nu se numerotează*). **Dacă teza este scrisă în altă limbă decât cea română, se vor perfecta două foi de titlu, prima fiind în limba română.**
- În teza de master, toate cuvintele, inclusiv unitățile principale de măsură, **se indică fără prescurtări**, de exemplu: *3 mii de lei, 10 mii de decaltri* etc., cu excepția abrevierilor a căror semnificație este unanim acceptată (kg, m etc.) sau a noțiunile, care se repetă și autorul a întocmit lista acestor abrevieri. **Lista abrevierilor este parte componentă a tezei de master.**

- În teza de master pot fi utilizate diferite elemente, cum ar fi: exemple, formule matematice, tabele, figuri etc. Acestea, în mod obligatoriu, vor fi numerotate. **Numerotarea** exemplurilor, tabelelor, figurilor și formulilor matematice *din textul de bază* se face luând în considerare numărul de capitol (*fără simbolul „nr.”*), de exemplu, **Tabelul 2.10** (Tabelul 10 din capitolul 2), iar cele prezentate *în anexe* – în funcție de numărul anexe, de exemplu, **Figura A 2.5** (figura 5 din anexa 2). Astfel, **tabelele se numerotează** cu cifre arabe în partea dreaptă. Numerele se atribuie în ordine crescândă în cadrul fiecărui capitol. **Denumirile tabelelor** trebuie să reflecte conținutul generalizat al indicatorilor prezentați în tabelele respective și **se amplasează** deasupra acestora, centrat. **În mod obligatoriu, se indică unitățile de măsură.** Dacă un tabel este prezentat pe două pagini, pe prima pagină, coloanele acestuia se vor numerota, pe paginile următoare se va face mențiunea „Continuarea tabelului” fără a repeta denumirile coloanelor (*se vor indica doar numerele acestora*). **Tabelul care ocupă mai mult de 2/3 din pagină se plasează la Anexe.**
- **Exemplele** trebuie să fie, de regulă, bazate pe materialul practic al entității cercetate. Titlul exemplului **se înscrie cu Bold**, iar conținutul acestuia **se evidențiază prin Italic.**
- **Formulele matematice** vor fi centrate, **se vor numerota** în cifre arabe luate în paranteze rotunde, în partea dreaptă a aceluiași rând, iar explicația la fiecare simbol se va face într-o poziție nouă. Astfel, semnificația simbolurilor folosite într-o formulă se dezvăluie sub aceasta în ordinea în care ele urmează, începând cu cuvântul „unde”.
- **Denumirile** figurilor se scriu sub acestea (centrat) fiind numerotate. Modul de numerotare a acestora este similar celui menționat mai sus (text de bază sau în anexe).
- Pentru figurile, formulele, fragmentele de text sau tabelele preluate din literatura de specialitate, **este obligatoriu** să se facă trimiterea la literatura de specialitate, sursele folosite, în

locul în care apar în lucrare, cu indicarea în paranteze pătrate a numărului sursei în lista bibliografică. În cazul figurilor și tabelelor originale, se va indica sursa datelor în baza cărora autorul le-a elaborat. Sursele se indică în rândul următor, după denumirea figurilor sau după tabele, între paranteze pătrate, de exemplu:

Sursa: *elaborat de autor în baza informațiilor conținute în/sau (preluate din) [5].*

În cazul figurilor și tabelelor elaborate de autor, se va indica în felul următor:

Sursa: *elaborat de autor*

- Nu se admit prescurtări ale cuvintelor.
- În mod obligatoriu **se utilizează** literele cu diacritice specifice limbii romane (ă, â, î, ș, ț și majusculele lor).
- Semnele de punctuație (".", "?", "!") **sunt urmate** în mod obligatoriu de un spațiu.
- În teza de master nu se admit însemnări, corecții, conturări de litere, ștersături, pete, adăugări la pagină etc.
- Imprimarea tezei pe hârtie trebuie să fie calitativă. Literele, semnele, formulele, figurile trebuie să aibă aceeași intensitate pe parcursul rândului, paginii, lucrării în ansamblu, indicii formulilor lizibili. Se recomandă să se tipărească teza la imprimanta laser.
- Lucrarea se va lega **prin copertarea cu spirală**, într-un singur exemplar.
- Înregistrările contabile/Formulele contabile **se vor prezenta** cu indicarea cuvântului „contul”, numărului și denumirii depline a conturilor. **În mod obligatoriu**, vor fi indicate conținutul economic al operațiunii și suma confirmată prin referința la anexa respectivă la teza de master. Pentru formulele contabile prezentate în text, **în mod obligatoriu**, se va face referință la anexa în care acestea sunt reflectate, în paranteze rotunde. *De exemplu:*

Recunoașterea venitului din vânzarea mărfurilor conform Registrului la contul 611 „Venituri din vânzări” și Registrului la contul 221 „Creanțe comerciale” (Anexa 20, Anexa 23):

Debit contul 221 „Creanțe comerciale” – 50 000 de lei

Credit contul 611 „Venituri din vânzări” – 50 000 de lei

- Pentru concretizarea modului de reflectare în contabilitate a faptelor economice, în înregistrarea contabilă **apare necesitatea** de a indica și subcontul corespunzător. În asemenea cazuri, înregistrarea contabilă, în afară de numărul și denumirea contului sintetic, **va include** simbolul și denumirea subcostului în conformitate cu Planul general de conturi contabile. Dacă entitatea cercetată aplică subconturi neprevăzute în Planul general de conturi contabile, autorul tezei va dezvălui particularitățile utilizării acestora și propriul punct de vedere asupra necesității folosirii lor. *De exemplu:*

Recunoașterea creanței din vânzarea mărfurilor conform Facturii fiscale, Registrului la contul 611 „Venituri din vânzări” și Registrului la contul 221 „Creanțe comerciale” (Anexa 20, Anexa 23):

Debit contul 221 „Creanțe comerciale”, subcontul 2211 „Creanțe comerciale din țară” – la valoarea nominală a creanțelor comerciale din vânzarea mărfurilor – 60 000 de lei;

Credit contul 611 „Venituri din vânzări”, subcontul 6112 „Venituri din vânzarea mărfurilor” – la suma venitului recunoscut – 50 000 de lei;

Credit contul 534 „Datorii față de buget”, subcontul 5344 „Datorii privind taxa pe valoarea adăugată” – la suma TVA aferentă – 10 000 de lei.

Înregistrările contabile pot fi întocmite pe totalurile documentelor centralizatoare, în urma grupării documentelor primare din perioada de raportare. Din aceste considerente, pentru a exclude debitarea și/sau creditarea repetată a aceluiași cont, în teza de master, se va prezenta înregistrarea contabilă compusă, indicându-se documentul centralizator, în care se conțin sumele respective, *de exemplu:*

Utilizarea materialelor pentru necesitățile entității conform Registrului la contul 211 „Materiale” (Anexa 19):

Debit contul 121 „Imobilizări corporale în curs de execuție” – la valoarea materialelor consumate pentru instalare utilajelor – 11 000 de lei;

Debit contul 811 „Activități de bază” – la valoarea materialelor consumate în procesul de fabricarea produselor – 500 000 de lei;

Debit contul 821 „Costuri indirecte de producție” – la valoarea materialelor consumate pentru întreținerea și exploatarea mijloacelor fixe productive, precum și necesitățile generale ale secțiilor de producere – 40 000 de lei;

Debit contul 712 „Cheltuieli de distribuire” – la valoarea materialelor consumate pentru necesitățile procesului de desfacere a produselor, mărfurilor și serviciilor – 10 000 de lei;

Debit contul 713 „Cheltuieli administrative” – la valoarea materialelor consumate pentru necesitățile entității cu destinație generală – 25 000 de lei;

Credit contul 211 „Materiale” – la valoarea totală a materialelor consumate pentru necesitățile entității – 586 000 de lei.

În acest context, masterandul va verifica dacă totalul sumelor înregistrate în debitul conturilor 121 „Imobilizări corporale în curs de execuție”, 811 „Activități de bază”, 821 „Costuri indirecte de producție”, 712 „Cheltuieli de distribuire” și 713 „Cheltuieli administrative” coincide cu suma înregistrată în creditul contului 211 „Materiale”, indicând registrul sintetic corespunzător. Este posibilă prezentarea înregistrării contabile în baza unui document primar, în cazul intrării sau ieșirii unui bun, modificării elementelor capitalului propriu, datoriilor, calculării amortizării imobilizărilor etc.

- În cazul în care entitatea studiată nu dispune de unele materiale, care ar exemplifica metodele sau înregistrările contabile prezentate în teza de master, masterandul poate folosi date convenționale.

- Referințele la sursele bibliografice se vor face prin indicarea numărului sursei în paranteze pătrate, inserate în text, de exemplu [10]. Dacă sunt citate anumite părți ale sursei, după indicele bibliografic se indică și pagina respectivă, de exemplu [10, p. 61].
- Lucrarea trebuie să reflecte integral munca autorului. Sursele bibliografice vor fi menționate în lista bibliografică. Plagiatul reprezintă un act contrar conduitei academice. Prin plagiat se înțelege utilizarea ideilor sau cuvintelor unei alte persoane, fără a face trimitere la sursa de bază.

3.3. ADMITEREA TEZEI DE MASTER SPRE SUSȚINERE

În termenele indicate în calendarul academic al ASEM și în baza avizului pozitiv al conducătorului științific, vizat în Planul calendaristic de elaborare a tezei de master (**Anexa 2**), masterandul plasează teza de master în formă definitivă în Sistemul Anti Plagiat al ASEM, urmând regulile indicate în Instrucțiune (pagina WEB a Departamentului) și respectarea prevederilor *Regulamentului privind prevenirea plagiatului în rândul studenților sau masteranzilor*¹⁴. Dovada plasării este *Raportul privind gradul de coincidență al lucrărilor încărcate de către utilizatori*.

Teza de master copertată și perfectată conform prevederilor punctului 3.2 al prezentului Ghid, însoțită de *Planul calendaristic avizat de conducătorul științific și Raportul privind gradul de coincidență al lucrărilor încărcate de către utilizatori* se prezintă spre înregistrare la Departament în ziua înregistrării în Sistemul Antiplagiat.

Depunerea și înregistrarea tezei de master în registrul tezelor de master la Departament este posibilă doar în cazul în care teza este

¹⁴ https://ase.md/files/legal/interne/3.3_reg_plagiat.pdf

semnată de conducătorul științific pe pagina de titlu și de masterand pe pagina de titlu și pe Declarația pe propria răspundere.

Șeful Departamentului admite la susținere teza de master doar cu respectarea următoarelor condiții:

- ✓ Avizul pozitiv al conducătorului științific (**Anexa 3**);
- ✓ Rezultatele Raportului privind gradul de coincidență al lucrărilor încărcate de către utilizatori, care atestă nivelul redus de coincidență (pana la 60% text original).

Masterandul, în calitate de autor, este singurul răspunzător pentru exactitatea și veridicitatea tuturor rezultatelor prezentate în lucrare¹⁵.

IV. SUȘINEREA TEZEI DE MASTER

4.1. ORGANIZAREA SUȘINERII PUBLICE A TEZEI DE MASTER

În temeiul ordinului rectorului ASEM este constituită comisia de evaluare a tezelor de master. Masterandul prezintă rezultatele investigațiilor științifice obținute la elaborarea tezei de master în cadrul Comisiei de evaluare a tezelor de master. Prezentarea se efectuează prin susținerea publică a tezei de master în fața Comisiei de evaluare care este formată din cel puțin trei membri, unul din ei fiind specialist în domeniu și totodată reprezentant al angajatorilor. Susținerea tezei de master are loc în conformitate cu orarul susținerii tezelor de master, care se adoptă potrivit prevederilor Planului de studii pentru programele de masterat. Orarul respectiv este plasat pe pagina WEB sau pe panoul de avize a Școlii Masterale.

Masterandul se prezintă în perioada stabilită conform orarului în fața comisiei de evaluare a tezelor de master pentru a susține în mod public rezultatele investigațiilor realizate în cadrul temei de

¹⁵ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

cercetare. Prezentarea informațiilor privind rezultatele temei cercetate este limitată în timp și nu poate dura mai mult de 20 min.

Expunerea rezumatului investigațiilor realizate pe tema tezei de master presupune comunicarea succintă a principalelor direcții ale temei de cercetare, esența scopului și obiectivelor cercetării realizate în domeniul respectiv, problemele actuale cu care se confruntă sectorul de activitate cercetat, rezultatele obținute în urma elaborării tezei de master, concluziile și recomandările autorului cu privire la problemele cercetate.

Comunicarea este în formă orală și cu suportul tehnicii de calcul și de proiectare, masterandul fiind obligat să prezinte rezumatul investigațiilor realizate pe tema tezei de master utilizând opțiunile programului Power Point/ Prezi. Este necesar ca prezentarea întocmită în formatul Power Point/ Prezi în mod obligatoriu să includă următoarele componente:

Slide1. „Denumirea tezei de masterat și nume, prenume al autorului și conducătorului”;

Slide 2. „Cuprinsul/capitolele tezei”;

Slide 3. „Obiectivele cercetării”;

Slide 4,... Slide n. „Principalele rezultate ale cercetării”;

Slide n+1 „Concluzii și recomandări”.

Conținutul comunicării nu trebuie să repete informațiile prezentate în slide¹⁶.

Comunicarea orală a masterandului trebuie să abordeze următoarele aspecte:

- ✓ scopul și obiectivele temei de cercetare;
- ✓ baza științifico-metodologică aplicată în realizarea tezei;
- ✓ rezultatele cercetării obținute în cadrul temei tezei de master;
- ✓ contribuția proprie la soluționarea problemelor existente;
- ✓ concluziile și recomandările formulate în teza de master.

Prezentarea tezei de master se finalizează cu oferirea răspunsurilor masterandului la întrebările adresate de membrii comisiei de

¹⁶ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

evaluare. Este necesar ca răspunsurile să fie formulate succint și să se refere nemijlocit la subiectul abordat în întrebarea membrului comisiei de evaluare. Conținutul răspunsurilor masterandului va servi ca bază pentru aprecierea cunoștințelor de specialitate pe tema cercetată în procesul de elaborare a tezei de master, precum și a nivelului de pregătire generală în domeniul de specialitate vizat.

După finalizarea discuțiilor referitor la întrebările adresate temei tezei de master, comisia de evaluare dă citire „Avizului conducătorului științific”, iar masterandul își va expune opinia personală în privința obiecțiilor indicate în acest aviz.

4.2. EVALUAREA REZULTATELOR SUSȚINERII TEZEI DE MASTER

Comisia de evaluare apreciază cu notă rezultatele susținerii tezei de master. Evaluarea cu notă a fiecărui masterand se efectuează în baza deciziei Comisiei de evaluare a tezelor de master. Decizia respectivă se bazează pe calitatea prezentării lucrării, rezultatele obținute pe tema cercetată, răspunsurile masterandului la întrebările comisiei de evaluare și concluziile conducătorului științific. Nota conducătorului științific propusă în avizul tezei de master este cu caracter orientativ.

Membrii Comisiei de evaluare a tezelor de master notează rezultatele susținerii tezei de master. În baza notelor membrilor Comisiei de evaluare a tezelor de master se determină nota finală aplicând media aritmică a evaluărilor acestora. La stabilirea notei finale se ține cont de acordul comun convenit în cadrul ședinței închise a membrilor Comisiei de evaluare a tezelor de master.

Aprecierea cu notă a rezultatelor susținerii tezei de master de către membrii Comisiei de evaluare se bazează pe anumite criterii și respectiv la calcularea notei finale sunt luate în considerare ponderile acestora, după cum este prezentat în tabel.

Tabelul 3**Criteriile de evaluare a rezultatelor susținerii teze de master și ponderea fiecăruia¹⁷**

Nr. crt.	Criteriu de evaluare	Ponderea
1.	Calitatea/complexitatea metodologiei cercetării	0,1
2.	Calitatea fundamentării științifice	0,2
3.	Relevanța practică a studiului efectuat	0,2
4.	Realizarea obiectivelor cercetării	0,2
5.	Calitatea (lizibilitate) grafică și elocința prezentării, corectitudinea și promptitudinea răspunsurilor.	0,3

Determinarea notei finale (NF), în baza criteriilor de evaluare a rezultatelor susținerii tezei de master, se efectuează conform formulei:

$$NF = \sum k_i P_i$$

unde:

k_i – ponderea criteriului „ P_i ”;

P_i – nota criteriului „ i ” constituie media aritmetică a notelor stabilite de fiecare membru al Comisiei de evaluare a tezei de master.

În baza acestei formule de calcul se stabilește nota finală de evaluare a rezultatelor susținerii tezei de master care este rotunjită conform normelor generale acceptate până la cifra întregă.

Ședința Comisiei de evaluare a tezelor de master se finalizează cu documentarea rezultatelor evaluării susținerii tezei de master. După încheierea ședinței Comisiei de evaluare, masteranzilor le sunt aduse la cunoștință notele finale pentru rezultatele obținute la

¹⁷ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

susținerii tezei de master, care se comunică acestora în aceeași zi de susținere.

Nota finală de evaluare a rezultatelor susținerii tezei de master poate fi contestată de masterand în cazul existenței unei convingeri întemeiate în dezacordul acestuia pentru aprecierea efectuată de către Comisia de evaluare a tezei de master. Masterandul fiind în drept de a contesta nota finală de evaluare a rezultatelor susținerii tezei de master, depune contestația în scris în termen de maximum 24 ore de la comunicarea rezultatelor la secretariatul Școlii Masterale de Excelență în Economie și Business¹⁸.

Contestația masterandului este examinată în termen ce nu depășește 48 de ore din momentul depunerii contestației de către masterand la secretariatul Școlii Masterale de Excelență în Economie și Business. Examinarea contestației masterandului este în competența Comisiei de contestare, aprobată prin ordinul rectorului ASEM și a Comisiei de evaluare a tezelor de master. La solicitarea membrilor Comisiei de contestare, aprobată prin ordinul rectorului ASEM, se va stabili prezența masterandului la ședința de examinare a contestației¹⁹.

4.3. SUSȚINEREA REPETATĂ A TEZEI DE MASTER

Susținerea repetată a tezei de master este permisă de cel mult două ori în următorii 3 ani. De acest drept, beneficiază masteranzii care n-au susținut teza de master în sesiunea stabilită conform orarului de susținere a tezelor de master, aprobat în baza Planului de studii pentru programele de masterat.

Masterandul care solicită susținerea repetată a tezei de master își asumă angajamentul de a suporta cheltuielile respective de examinare. Mărimea cheltuielilor de examinare cauzate de susținerea repetată a tezei de master este stabilită de Senatul ASEM.

¹⁸ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

¹⁹ https://ase.md/files/legal/interne/3.10_ghid_tm_1.pdf

Pentru admiterea la susținerea repetată a tezei de master, masterandul trebuie să solicite confirmarea în scris a temei tezei de master cu întocmirea unei cereri pe numele rectorului, avizată în modul corespunzător de către șeful Departamentului „Contabilitate, Audit și Analiză Economică” și directorul Școlii Masterale de Excelență în Economic și Business.

În cazul când masterandul la susținerea repetată a tezei de master nu obține o notă finală de promovare, acestuia i se eliberează un certificat de absolvire a programului de masterat și certificatul academic respectiv.

Cerere privind aprobarea temei tezei de master

**Şefului
Departamentului Contabilitate,
Audit și Analiză Economică**

Subsemnat

**(ul/a), _____, masterand(ul/a)
gr. _____, la programul de master²⁰ _____,
rog să aprobați tema tezei de master:**

Solicít în calitate de conducător științific

nume, prenume, grad științific, titlu științifico-didactic

Data: _____
_____ *semnătura masterandului*

Telefonul de contact al masterandului _____

Adresa de e-mail a masterandului _____

Se desemnează în calitate de conducător științific _____

nume, prenume, titlu științifico-didactic

Data: _____
_____ *semnătura Şefului departamentului*

Data: _____
_____ *semnătura Conducătorului științific*

²⁰ Se va indica denumirea programului de master

APROBAT

La ședința Departamentului „Contabilitate,
Audit și Analiză Economică”, proces verbal nr. _____ din
Șef Departament Lazari Liliana, dr., conf.univ. _____

Planul calendaristic de elaborare a tezei de master

(numele și prenumele masterandului)

Tema tezei _____

Etapetele elaborării și prezentării tezei:

Nr.	Etapete	Data limită ²¹ (aprobată de Departament)	Data realizării/ semnătura coordonatorului
1.	Aprobarea temei tezei		
2.	Studierea surselor bibliografice		
3.	Aprobarea planului tezei		
4.	Elaborarea și prezentarea capitolului I		
5.	Elaborarea și prezentarea capitolului II		
6.	Elaborarea și prezentarea capitolului III		
7.	Prezentarea variantei finale a tezei coordonatorului		
8.	Acceptul coordonatorului pentru plasarea tezei în Sistemul Anti Plagiat și prezentarea la Departament		
9.	Plasarea tezei în Repozitoriul ASEM		
10.	Înregistrarea și depunerea tezei la Departament		
11.	Susținerea tezei		

Subsemnatul(a), îmi asum responsabilitatea să realizez toate activitățile planificate în cadrul elaborării tezei de master în termenii specificați mai sus. În cazul nerespectării termenilor nu voi pretinde a fi admis(ă) la susținerea tezei de master în cadrul Comisiei.

Data _____ **Masterand** _____

semnătura

Conducător științific _____

numele, prenumele, funcția, titlul științific semnătura

²¹ Se aprobă **anual** de Departament

Avizul conducătorului științific
Academia de Studii Economice a Moldovei
Școala Masterală de Excelență în Economie și Business
Departamentul Contabilitate, Audit și Analiză Economică

AVIZ

Asupra tezei de master cu tema _____

Elaborată de masterandul (a) _____ gr. _____

Referitor la conținutul lucrării formulăm următoarele aprecieri:

Nr. crt.	Criteriu de apreciere	Calificativ			
		Nesatisfăcător	Satisfăcător	Bine	Excelent
1.	Structura lucrării: coerența conceptuală și modalitatea de prezentare				
2.	Abordarea teoretică a temei				
3.	Transpunerea problematicii pe o aplicare practică				
4.	Coresponderea conținutului lucrării cu scopul și obiectivele propuse				
5.	Utilizarea informației analitice în expunerea materialului				
6.	Diversitatea și actualitatea surselor bibliografice				
7.	Contribuția personală a autorului				
8.	Coresponderea tezei cu prevederile Ghidului				
9.	Relevanța concluziilor				

Suplimentar menționăm:

În concluzie, considerăm că teza de master întrunește/integral/ parțial/nu întrunește (de subliniat) condițiile pentru a fi susținută în fața Comisiei pentru evaluarea tezelor de master.

Nota propusă de conducătorul științific _____

Conducător științific: _____ Semnătura _____
(titlul științific, numele, prenumele)

Data _____

**Model de foaie de titlu, programul de masterat
Finanțe și Contabilitatea firmei**

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE A MOLDOVEI
(font 18, Bold, centered)

ȘCOALA MASTERALĂ DE EXCELENȚĂ ÎN ECONOMIE ȘI BUSINESS
(font 16, Bold, centered)

**DEPARTAMENTUL „CONTABILITATE, AUDIT ȘI ANALIZĂ
ECONOMICĂ”**
(font 13, Bold, centered)

C.Z.U.:
(*il puteți obține la biblioteca ASEM, bloc F,
bir. 004, parter, tel. 402-967*)

PÎSLARU ION
(font 16, Bold, centered)

CONTABILITATEA ȘI RAPORTAREA REZULTATELOR FINANCIARE
(font 20, Bold, centered)

TEZA DE MASTER
(font 16, Bold, centered)

Domeniul general de studii: 041. Științe economice
Programul de masterat: Finanțe și contabilitatea firmei
(font 14, Bold, centered)

Admis la susținere
Șef Departament,
dr., conf.univ. LAZARI Liliana

Conducător științific:
BĂDICU Galina, dr., conf.univ.
(font 12, Bold)

semnătura

semnătura

” ” _____ 2021
(font 12, Bold)

Autor:

semnătura

Chișinău - 2021
(font 12, Bold, centered)

Model de foaie de titlu, programul de masterat Contabilitate și audit

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE A MOLDOVEI

(font 18, Bold, centered)

ȘCOALA MASTERALĂ DE EXCELENȚĂ ÎN ECONOMIE ȘI BUSINESS

(font 16, Bold, centered)

**DEPARTAMENTUL „CONTABILITATE, AUDIT ȘI ANALIZĂ
ECONOMICĂ”**

(font 13, Bold, centered)

C.Z.U.:

(*il puteți obține la biblioteca ASEM, bloc F,
bir. 004, parter, tel. 402-967*)

PÎSLARU ION

(font 16, Bold, centered)

CONTABILITATEA CREAȚELOR ȘI DATORIILOR

(font 20, Bold, centered)

TEZA DE MASTER

(font 16, Bold, centered)

Domeniul general de studii: 041. Științe economice

Programul de masterat: Contabilitate și audit

(font 14, Bold, centered)

Admis la susținere

**Șef Departament,
dr., conf.univ. LAZARI Liliana**

semnătura

Conducător științific:

COTOROS Inga, dr., conf.univ.
(font 12, Bold)

semnătura

Autor:

” ” _____ 2021
(font 12, Bold)

semnătura

Chișinău - 2021

(font 12, Bold, centered)

Model de foaie de titlu, programul de masterat Audit financiar

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE A MOLDOVEI

(font 18, Bold, centered)

ȘCOALA MASTERALĂ DE EXCELENȚĂ ÎN ECONOMIE ȘI BUSINESS

(font 16, Bold, centered)

**DEPARTAMENTUL „CONTABILITATE, AUDIT ȘI ANALIZĂ
ECONOMICĂ”**

(font 13, Bold, centered)

C.Z.U.:

(*il puteți obține la biblioteca ASEM, bloc F,
bir. 004, parter, tel. 402-967*)

PÎSLARU ION

(font 16, Bold, centered)

PLANIFICAREA AUDITULUI FINANCIAR

(font 20, Bold, centered)

TEZA DE MASTER

(font 16, Bold, centered)

Domeniul general de studii: 041. Științe economice

Programul de masterat: Audit financiar

(font 14, Bold, centered)

Admis la susținere

Șef Departament,

dr., conf.univ. LAZARI Liliana

semnătura

Conducător științific:

IACHMOVSCHI Anatolie, dr., conf.univ.

(font 12, Bold)

semnătura

Autor:

” ”

_____ 2021

(font 12, Bold)

semnătura

Chișinău - 2021

(font 12, Bold, centered)

Model de Cuprins la tema „Contabilitatea și raportarea rezultatelor financiare”

CUPRINS:

LISTA ABREVIERILOR	3
LISTA FIGURILOR ȘI LISTA TABELELOR	4
REZUMAT	5
INTRODUCERE	8
Capitolul 1. BAZELE CONCEPTUALE ȘI METODOLOGICE ALE CONTABILITĂȚII REZULTATELOR FINANCIARE	12
1.1. Analiza reglementărilor și a literaturii de specialitate aferente contabilității și raportării rezultatelor financiare	12
1.2. Abordări privind noțiunea rezultatelor financiare și clasificarea acestora	16
1.3. Inconveniențe generate de politici contabile la determinarea rezultatelor financiare	24
Capitolul 2. ABORDĂRI METODOLOGICE ȘI APLICATIVE PRIVIND CONTABILITATEA REZULTATELOR FINANCIARE	32
2.1. Aspecte problematice aferente contabilității formării rezultatelor financiare	32
2.2. Unele probleme ale contabilizării utilizării profitului și acoperirii pierderilor	42
2.3. Contabilitatea corecțiilor rezultatelor anilor precedenți	50
Capitolul 3. VALORIFICAREA INFORMAȚIILOR AFERENTE REZULTATELOR FINANCIARE ÎN FUNDAMENTAREA DECIZIILOR	56
3.1. Reguli de bază și modul de întocmire a situațiilor financiare cu referire la rezultatele financiare ale entității	56
3.2. Relevanța rezultatelor financiare în aprecierea nivelului de performanță al entității	64
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	72
BIBLIOGRAFIE	76
ANEXE	80
ADNOTARE (română)	111
ADNOTARE (engleză)	112
DECLARAȚIA PE PROPRIA RĂSPUNDERE	113

Modele de capitole dedicate auditului și paragrafele componente

Denumirea capitolului	Paragrafele capitolului
AUDITUL CAPITALULUI PROPRIU	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planificarea și coordonarea lucrărilor de audit 2. Colectarea probelor în baza procedurilor specifice auditului ciclului „Atragere – Rambursare de capital” 3. Aspectele cheie constatate la exercitarea auditului capitalului propriu
AUDITUL DATORIILOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planificarea auditului datoriilor 2. Colectarea probelor de audit privind datoriile 3. Raportarea rezultatelor auditului datoriilor
AUDITUL VENITURILOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a veniturilor la etapa planificării 2. Înțelegerea și testarea controlului intern aferent ciclului „Vânzări – Încasări” 3. Documentarea aspectelor și raționamentelor profesionale semnificative ale auditului veniturilor
AUDITUL DECONTĂRILOR CU PERSONALUL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborarea strategiei și planului lucrărilor de audit al decontărilor cu personalul 2. Testarea controlului intern aferent ciclului „Salarii – Personal” 3. Concluziile auditorului în baza probelor obținute la exercitarea auditului decontărilor cu personalul

**Revizuire analitică preliminară a situațiilor financiare
în procesul planificării auditului**

Indicatorii	Anul raportat, 20X2	Anul precedent, 20X1
Venituri din vânzări, mln lei	250	300
Costul vânzărilor, mln lei	(140)	(160)
Profit brut, mln lei	110	140
Stocuri, mln lei	38	28
Creanțe comerciale, mln lei	62	40
Numerar, mln lei	16	38
Datorii comerciale, mln lei	32	24
Credite și împrumuturi, mln lei	20	-
Rentabilitatea vânzărilor	44% (110 / 250)	47%
Zile de recuperare a stocurilor	99 zile (38 / 140 * 365)	64 zile
Viteza de rotație a stocurilor	3,7 (140 / 38)	5,7
Zile de încasare a creanțelor comerciale	91 zile (62 / 250 * 365)	49 zile
Zile de plată a datoriilor comerciale	83 zile (32 / 140 * 365)	55 zile
Lichiditatea curentă	2,2 (116 / 52)	4,4
Lichiditatea absolută	1,5 ((116 – 38) / 52)	3,3

În baza datelor din situațiile financiare ale entității auditate, sunt calculați indicatorii, care ajută auditorul la planificarea misiunii de audit și, pe baza acestor indicatori, sunt identificate riscurile de audit și vor servi ca temei pentru a explica cum va proceda auditorul în raport cu fiecare risc în procesul de planificare a lucrărilor de audit.

Riscuri de audit și lucrări de audit planificate

Riscuri de audit	Lucrări de audit planificate
<p>Numărul de zile pentru încasarea creanțelor comerciale au crescut de la 49 la 91 zile, iar dacă managerul va extinde semnificativ condițiile de creditare oferite clienților, acest lucru poate conduce la un risc sporit de recuperare a creanțelor, respectiv acestea pot fi supraevaluate</p>	<p>Extinderea testării numerarului din încasări la sfârșitul anului, revizuirea registrului creanțelor după termen de scadență pentru evaluarea acestora</p>
<p>Numărul de zile pentru recuperarea stocurilor au crescut de la 64 la 99 zile, iar viteza de rotație a stocurilor a scăzut de la 5,7, în anul precedent, la 3,7 în anul curent, existând riscul ca stocurile să fie supraevaluate</p>	<p>Testarea detaliată a costului și valorii realizabile nete, examinarea stocurilor după vârstă și revizuirea acestora, pentru a stabili dacă necesită o reevaluare</p>
<p>Coeficienții de lichiditate au scăzut de la 4,4 la 2,2 și respectiv de la 3,3 la 1,5. În plus, soldurile de numerar s-au diminuat pe parcursul anului, există o scădere a cererii și entitatea a luat un împrumut pe termen scurt de 20 milioane lei, care trebuie rambursat</p>	<p>Investigarea detaliată a operațiilor de obținere a împrumutului și organizarea discuțiilor cu managerul entității privind asigurarea prezumției continuității activității</p>
<p>Toți indicatorii sunt în scădere semnificativă, s-a diminuat rentabilitatea vânzărilor, se constată o creștere a termenului de încasare a creanțelor și de achitare a datoriilor – toate acestea ar putea fi o dovadă referitor la dificultăți de continuare a activității</p>	<p>Echipa misiunii de audit ar trebui să discute cu persoanele însărcinate cu guvernanta în ce mod împrumutul pe termen scurt de 20 milioane lei va fi rambursat</p>

Testul de colectare a probelor de audit

Procedura de audit	Metoda de aplicare	Procedee de obținere a probelor	Exemple (auditul datoriilor)
1	2	3	4
Inspecția	Examinarea înregistrărilor sau a documentelor, interne sau externe, pe suport de hârtie, format electronic sau examinarea fizică a unui activ	<ul style="list-style-type: none"> - examinarea unui eșantion de elemente raportate de client, pentru a se asigura că acestea există, sunt recunoscute ca active sau pasive - confirmarea de către entitate a caracterului complet al înregistrărilor acestor active sau pasive 	- examinarea unui eșantion de datorii comerciale –confirmarea înregistrării acestor datorii în borderoul deconțărilor cu furnizorii
Observarea	Urmărirea unui proces sau unei proceduri efectuate de alții	<ul style="list-style-type: none"> - observarea procesului de înregistrare în sistem, pentru a se asigura că toate facturile sunt introduse complet și precis - observarea procesului de confirmare fizică de către persoanele responsabile 	- urmărirea procesului de înregistrare a facturilor fiscale în sistemul contabil – observarea procesului de confirmare a procurărilor
Analiza	Evaluarea informațiilor financiare printr-o analiză a relațiilor plauzibile dintre datele financiare și non-financiare	<ul style="list-style-type: none"> - investigarea fluctuațiilor sau a relațiilor care nu sunt consecvente cu alte informații relevante sau care diferă de la valorile așteptate - completările (intrările) și cedările (ieșirile) se compară cu cheltuielile sau costurile efective și se investighează orice diferență semnificativă 	<ul style="list-style-type: none"> - investigarea abaterilor dintre sumele facturate și cele contractate - investigarea abaterilor de la specificațiile tehnice ale mărfurilor contractate – investigarea cheltuielilor de transportare și recepționare

1	2	3	4
Interogarea	Căutarea de informații financiare cât și non-financiare de la persoanele informate din cadrul entității sau din afara entității	<ul style="list-style-type: none"> - discuții cu managerul entității despre existența unor schimbări în valoarea activelor sau pasivelor, pentru a stabili dacă acest lucru va avea un impact la raportarea financiară - discuții cu șefii de departamente despre procesul de autorizare, pentru a se asigura că acesta se conformează procedurilor și politicilor entității 	<ul style="list-style-type: none"> - discuții cu managerul entității privind diferențele de sumă și cele de curs valutar aferente datoriilor comerciale - discuții privind procesul de autorizare a procurărilor dacă sunt conforme politici entității
Recalcularea	Verificarea acurateții matematice a calculelor efectuate în documente, registre și situații contabile	<ul style="list-style-type: none"> - recalcularea rulajelor și soldurilor pentru un eșantion de elemente, pentru a stabili dacă sunt în concordanță cu înscirile din registrele contabile - recalcularea profitului sau pierderilor pentru un eșantion de active cedate în decursul anului, pentru a asigura acuratețea rezultatelor înregistrate în contabilitate 	<ul style="list-style-type: none"> - recalcularea rulajelor și soldurilor pentru un eșantion de datorii și compararea cu datele din borderoul decontărilor cu furnizorii - recalcularea diferenței de curs pentru un eșantion de datorii în valută străină
Reefectuarea	Executarea independentă a procedurilor sau controalelor care au fost efectuate inițial ca parte a controlului intern al entității auditate	<ul style="list-style-type: none"> - derularea unei confruntări a datelor din registrele curente, pentru a asigura justețea sau corectitudinea înregistrărilor din evidența analitică – reconcilierea datelor din registrele generale, pentru a se verifica acuratețea și plenitudinea înregistrărilor din situațiile financiare 	<ul style="list-style-type: none"> - confruntarea înscirilor din registrul procurărilor cu cele din borderoul decontărilor cu furnizorii – reconcilierea rulajelor și soldurilor din Cartea mare privind datoriile cu cele din balanța de verificare

RAPORTUL constatărilor auditului datoriilor

Am efectuat procedurile asupra cărora am convenit cu dvs. și care sunt enumerate mai jos cu privire la datoriile entității SA „Mâini dibace”. Procedurile au fost efectuate exclusiv cu scopul de a vă sprijini pe dvs. în evaluarea validității datoriilor și sunt rezumate după cum urmează:

1. Am obținut și am verificat calculele din balanța de verificare privind datoriile la data de 12.20X2, așa cum au fost ele întocmite de către entitate, și am comparat rulajele și soldurile din balanță cu cele din registrele contabile respective;
2. Am comparat lista principalilor creditori și a sumelor datorate la 31.12.20X2, cu numele și sumele aferente din balanța de verificare a conturilor analitice;
3. Am obținut confirmări ale creditorilor și am cerut acestora să declare soldurile datorate la 12.20X2;
4. Am comparat aceste confirmări cu sumele la care ne-am referit în pct. 2.

Pentru sumele care nu corespundea, am obținut o reconciliere din partea entității. Pentru reconcilierile obținute, am identificat și revăzut toate datoriile neachitate. Am identificat și examinat acele datorii achitate ulterior și ne-am asigurat că ele trebuie incluse în reconcilieri ca fiind neachitate.

Vă raportăm următoarele constatări:

- În ceea ce privește punctul 1, am constatat că rulajele și soldurile sunt corecte;
- În ceea ce privește punctul 2, am constatat că sumele comparate corespund;
- În ceea ce privește punctul 3, am constatat că există confirmările creditorilor;
- În ceea ce privește punctul 4, am constatat că sumele corespund sau, în cazul în care nu corespund, am constatat că entitatea a făcut reconcilieri și că datoriile neachitate sunt incluse corect în reconciliere.

Raportul nostru are, exclusiv, scopul stabilit în primul paragraf al acestui raport, fiind întocmit pentru informarea dvs., și nu trebuie folosit în oricare alt scop sau distribuit oricăror altor părți. Acest raport se referă numai la conturile și elementele specificate mai sus.

**Referințe privind conținutul și modalitatea de prezentare
în cazul când teza de master se referă în întregime
la o temă de audit**

Denumirea temelor	Criteriu de prezentare și dezvăluire a aspectelor și problemelor de cercetare	Structura tezei
1	2	3
Planificarea auditului financiar	Ordinea cronologică de cunoaștere a business-ului și a controlului intern pentru determinarea riscurilor semnificative de denaturare a situațiilor financiare și pentru documentarea strategiei auditului	<ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea entității și a modului său de activitate; - aprecierea sistemelor contabil și de control intern al entității; - identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă; - documentarea strategiei și a planului de audit.
Auditul și controlul intern, modul de exercitare	Concepția auditului și a controlului intern, elementele caracteristice auditului și controlului intern prin prisma modului de organizare și exercitare. Rolul controlului intern în exercitarea auditului, prezentarea și dezvăluirea particularităților de exercitare a auditului	<ul style="list-style-type: none"> - aspecte generale ale auditului: premisele apariției, scopul și obiectul de activitate, domeniul de aplicare, reglementarea internațională și națională; - concepții, principii de elaborare și funcționare, particularități de funcționare a controlului intern; - modul de exercitare a auditului și controlului intern: proceduri, tehnici ale auditului și controlului intern
Procedurile de finisare a auditului și prezentarea rezultatelor acestuia	Controlul calității lucrărilor și audit și monitorizarea procesului de realizare a angajamentului de audit, totalizarea denaturărilor constatate și revizuirea acestora, formularea scrisorii către conducere	<ul style="list-style-type: none"> - lucrări preliminare de finisare a auditului; - auditul evenimentelor ulterioare și a principiului continuității activității; - comunicarea rezultatelor auditului persoanelor însărcinate cu guvernanta; - întocmirea și prezentarea raportului auditorului independent

1	2	3
Probele de audit și modul de obținere a acestora	Modalități de obținere a probelor de audit prin intermediul testării controlului intern, tehnicilor de esență în conformitate cu practica generală acceptată	<ul style="list-style-type: none"> - esența și trăsăturile definiției ale probelor de audit; - modul de obținere a probelor despre structura și eficiența controlului intern; - modul de aplicare a testării de esență și acumularea probelor de audit
Auditul ciclului procurărilor și plăților, vânzărilor și încasărilor mijloacelor bănești etc.	Etapele derulării auditului, începând cu planificarea, evaluarea riscurilor, eșantionarea. Apoi modalitatea de exercitare a testării controlului intern, testării de esență, aprecierea denaturărilor	<ul style="list-style-type: none"> - reglementarea normativă și organizarea auditului; - modalitatea de efectuare a testării controlului intern și a testării de esență aferent ciclului în cauză; - aprecierea și comunicarea rezultatelor auditului, influența acestora asupra opiniei de audit

**Model de cuprins al tezei de master care abordează
în exclusivitate o temă de audit
„Auditul ciclului de procurări – plăți”**

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR	3
LISTA FIGURILOR ȘI LISTA TABELELOR	4
INTRODUCERE	5
Capitolul 1. PLANIFICAREA AUDITULUI CICLULUI DE PROCURĂRI-PLĂȚI	8
1.1. Înțelegerea sistemelor contabil și de control intern aferent procurărilor și plăților	8
1.2. Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă	16
1.3. Documentarea strategiei și a planului de audit la compartimentul de procurări și plăți	24
Capitolul 2. APLICAREA PROCESULUI DE OBȚINERE A PROBELOR DE AUDIT CU PRIVIRE LA CICLUL DE PROCURĂRI ȘI PLĂȚI	32
2.1. Testarea controlului intern al operațiunilor de procurări și plăți	32
2.2. Exercițarea testelor de esență privind înregistrările contabile afereente procurărilor și plăților	42
2.3. Documentarea probelor de audit obținute și a concluziilor partenerului de audit	50
Capitolul 3. REVIZUIREA ȘI COMUNICAREA REZULTATELOR AUDITUL CICLULUI DE PROCURĂRI-PLĂȚI	56
3.1. Lucrări de revizuire a calității procedurilor de audit exercitate	56
3.2. Aprecierea și influența probelor de audit obținute asupra opiniei auditorului	64
3.3. Raportarea rezultatelor auditului ciclului de procurări și plăți	72
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	77
BIBLIOGRAFIE	80
ANEXE	85
ADNOTARE (în română)	105
ADNOTARE (în engleză)	106
DECLARAȚIA PRIVIND PROPRIA RĂSPUNDERE	107

Model de Adnotare

ADNOTARE

la teza pentru obținerea titlului de **Master în științe economice**
„Contabilitatea și raportarea rezultatelor financiare”

PÎSLARU Ion,
Chișinău, 2021

Programul de master: Finanțe și Contabilitatea Firmei

Teza **a fost elaborată** în baza examinării problemelor contabilității și raportării rezultatelor financiare la Maximum SRL.

Structura tezei: lista abrevierilor, lista figurilor și lista tabelor, introducere, trei capitole, concluzii și recomandări, bibliografie (41 titluri), fiind expusă pe 60 de pagini de text de bază, 6 figuri, 11 tabele, adnotare și 24 de anexe.

Cuvinte-cheie: cheltuieli, venituri, recunoaștere, rezultate financiare, profit, pierdere, politici contabile, situația de profit și pierdere, măsurarea performanței.

Domeniul general de studii: științe economice.

Importanța și actualitatea temei de cercetare, în acest domeniu, sunt condiționate de specificul serviciilor de transport, care generează deficiențe în organizarea contabilității. În plus, tema prezentei teze se încadrează în conjunctura dezvoltării și reformei contabilității și se axează pe un spectru larg de probleme ce necesită soluționare.

Scopul și obiectivele constă în investigarea multilaterală a aspectelor teoretice și aplicative de perfecționare a contabilității rezultatelor financiare la entitatea Maximum SRL, în vederea identificării problemelor existente și fundamentării direcțiilor prioritare de perfecționare și optimizare, conform cerințelor normelor contabile naționale și internaționale existente.

Reieșind din scopul și sarcinile tezei sunt examinate problemele aferente noțiunii de rezultate financiare, clasificării, recunoașterii, contabilizării și raportării rezultatelor financiare în conformitate cu standardele naționale de contabilitate.

Metodologia cercetării. Cercetarea implică observarea obiectivă, raționamentul profesional și verificarea, cu scopul de a reprezenta faptele

economice aferente rezultatelor financiare într-o perioadă de gestiune prin selectarea, adecvarea și consecvența politicilor contabile. Pentru formularea concluziilor și argumentarea recomandărilor am utilizat analiza prevederilor legislație în domeniul contabilității, diverse surse bibliografice autohtone și străine, precum și informațiile entității analizate.

Noutatea științifică constă în aprofundarea și dezvoltarea noțiunii de rezultate financiare și fundamentarea direcțiilor de perfecționare a contabilității rezultatelor financiare aferente serviciilor de transport în cadrul entității Maximum SRL.

Concluziile și recomandările expuse în teză rezultată din investigațiile efectuate, care pot asigura un grad înalt de relevanță, credibilitate și comparabilitate a informațiilor financiar-contabile aferente rezultatelor financiare.

Declarația privind propria răspundere

Subsemnatul, **PÎSLARU Ion**, absolvent a Academiei de Studii Economice a Moldovei, programul de masterat „**Finanțe și Contabilitatea Firmei**” declar pe propria răspundere că teza de master pe tema „**Contabilitatea și raportarea rezultatelor financiare**” a fost elaborată de mine și nu a mai fost prezentată niciodată la un alt program de masterat sau instituție de învățământ superior din țară sau din străinătate, iar exemplarul prezentat și înregistrat la Departament corespunde integral cu varianta electronică plasată în sistemul Antiplagiat.

De asemenea, declar că sursele utilizate în teză, inclusiv cele din Internet, sunt indicate cu respectarea regulilor de evitare a plagiatului:

- fragmentele de text sunt reproduse întocmai și sunt scrise în ghilimele, deținând referința precisă a sursei;
- redarea/reformularea în cuvinte proprii a textelor altor autori conține referința precisă;
- rezumarea ideilor altor autori conține referința precisă a originalului.

Numele, Prenumele

Semnătura

Data

În redacția autorului
Procesare computerizată: Natalia Ivanova

Semnat pentru tipar 06.12.2021
Coli editoriale 2,95. Coli de autor 2,85. Coli de tipar 4,5.
Comanda 53.

Serviciul Editorial-Poligrafic al ASEM
Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 59, MD 2005
Telefon: (022) 402-936, 402-910